Влада—Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 89 (339) ◆ П'ятниця, 15 травня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

СТАРИЙ ДОСВІД — У НОВІ ВІДНОСИНИ

Учора в Україні з робочим візитом перебував Президент Фінляндської Республіки Мауно Койвісто.

В аеропорту гостя зустріли міністр закордонних справ України А. Зленко, керівник секретаріату Президента М. Хоменко та інші офіційні особи.

Почесний кортеж Президента Фінляндії у супроводі мотоциклістів прибув до Маріїнського палацу. М. Койвісто, пройшовши центральною алеєю, де вишикувалася рота почесної варти, привітав Державний прапор України. Біля парадного входу М. Койвісто зустрів Президент України Л. Кравчук.

Після взаємного представлення осіб, що брали участь у переговорах, Президенти піднялися до Голубої зали, де обмінялися промовами.

Тим часом у великій вітальні відбулася розмова керівників зовнішньополітичних відомств України і Фінляндії А. Зленка і П. Вяйрюнена.

(Закінчення на 3-й стор.).

НА ЗУСТРІЧ У ТАШКЕНТ

14 травня з Києва на зустріч глав держав і глав урядів СНД у Ташкент відбула урядова делегація на чолі з Прем'єр-міністром України Вітольдом Фокіним.

ПОЧАЛИ З КОКАРД

Ескізи кокард і гудзиків для офіцерів і генералів Збройних Сил України затверджені міністром оборони республіки і передаються в промислові підприємства для масового виробництва. Повністю розробку військової символіки армії України буде завершено до 15 червня. Передбачається, зокрема, сформулювати зміст і оформлення бойових і перехідних прапорів, бойових нагород, вимпелів, відмітних знаків бойової техніки, знаків розрізнення на військовій формі одягу тощо.

Щодо оформлення військових містечок, інших елементів зовнішнього армійського вигляду, то тут, на думку членів комісії Міністерства оборони України по розробці військової символіки, цілком допустимі прояви самостійності та ініціативи. Правда, при цьому рекомендується сміливіше вводити елементи українського національного колориту.

РЕАКТОР БЕРЕ ВІДПУСТКУ

Згідно з графіком проведення ремонтних робіт у нинішньому році на Південно-Українській АЕС першим «узяв відпустку» другий енергоблок. Тривалість — вісімдесят діб. Крім підрозділів самої станції і спеціалізованих монтажних управлінь до робіт залучено державні підприємства «Львіватоменергоремонт», «Атоменергоремонт» з Хмельницької області.

Найближчим часом на плановий середній ремонт буде зупинено перший енергоблок, а з вересня такі ж роботи будуть проведені і на третьому «мільйоннику». Так що в зиму Південно-Українська АЕС увійде з трьома працюючими блоками. До речі, місцеві економісти підрахували: за рік станція виробляє електроенергії на 1,3 мільярда американських доларів, на таку суму можна купити на зовнішньому ринку п'ятнадцять мільйонів тонн зерна.

ДВА РОКИ: ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ МАРАФОН

Матеріали добірки читайте на 4—5-й та 9-й сторінках.

Цитата дня

Легше назад сонце повернути, ніж поховати ідею соціалізму.

(Єгор ЛИГАЧОВ у останкінській програмі «Телевізійне знайомство»).

ПИТАННЯ подальшого розвитку українсько-ізраїльських відносин обговорені сьогодні на зустрічі представника Президента України в Одеській області Валентина Симоненка з доктором Барухом Гуром — спеціальним представником Всесвітньої єврейської організації «Сохнут», керівником його департаменту по країнах Східної Європи і державах, що утворилися після розпаду СРСР. Доктор Гур присутній на третьому з'їзді ВААДу (конфедерація єврейських громад і організацій колишнього Радянського Союзу), що проходить в Одесі.

Підкреслювалось, що після встановлення дипломатичних відносин між двома суверенними державами — Україною та Ізраїлем зв'язки між ними динамічно розвиваються на основі нових історичних реалій.

У КИЄВІ відбулася прес-конференція керуючого справами Київської Патріархії Української автокефальної православної церкви митрополита Антонія по підсумках поїздки ієрархів УАПЦ на чолі з патріархом Мстиславом до Константинополя (Стамбула). Підсумки візиту, сказав митрополит, вселяють надію, що в недалекому майбутньому відбудеться євхаристичне єднання УАПЦ з вселенським православ'ям, тобто, канонічне визнання нашої церкви. Він також підкреслив, що делегація цілком погодилася із зауваженням Вселенського Патріарха про те, що перші кроки відродження УАПЦ пройшли з порушенням канонів. В Україну прибуде комісія священнослужителів Вселенського Патріарха для ознайомлення з становищем на місці.

У наступному випуску

ХРЕЩЕНИЙ БАТЬКО — ПІЙ XII

Актуально

Зброю під замок

Досягнуто домовленості про негайне роззброєння сторін, що конфліктують у Таджикистані. Згідно з указом Президента Набієва, населенню республіки запропоновано здати зброю до 20 травня. МВС Таджикистану наказано перевіряти усі транспортні засоби й громадян для запобігання незаконного провозу зброї, боєприпасів та вибухівки.

Самі собі допоможіть

П'дтримати демократичні перетворення в Росії та інших республіках СНД закликав американських бізнесменів колишній Президент СРСР Горбачов, виступаючи перед членами економічного клубу Нью-Йорка. На думку Михайла Сергійовича, фінансова допомога країнам співдружності сьогодні водночас забезпечить спокійне майбутнє самої Америки.

Шеварднадзе знову диппомат

Кілька сот біженців-грузин із Південної Осетії перекрили проспект Руставелі в Тбілісі біля штаб-квартири Держради Грузії. Вони вимагали негайного вводу урядових військ до районів збройних сутичок між грузинами й осетинами. Тим часом голова грузинської Держради Шеварднадзе прибув до Південної Осетії. Як повідомляє МЗС Грузії, мета візиту — розібратися в обстановці й спробувати стабілізувати її. Не виключена його зустріч із заступником прем'єра Північної Осетії Карчиєвим.

Супутниця капіталізації

Близько чотирьох тисяч безробітних зареєстровано в Естонії станом на перше травня, повідомив генеральний директор Департаменту ринку праці Кару. Він додав, що у порівнянні з минулим місяцем безробіття у республіці виросло більше ніж на 50 відсотків. Тим, хто втратив роботу, виплачується допомога у розмірі тисяча карбованців на місяць.

Підтримайте хоч морально

Із проханням втрутитися для припинення конфлікту в Нагірному Карабасі звернувся до Джорджа Буша виконуючий обов'язки Президента Азербайджану Мамедов. У зверненні він посилається на акти агресії з боку Вірменії, зокрема недавнє захоплення вірменськими формуваннями міст Ходжали й Шуша. Мамедов також заявив, що більше 120 тисяч азербайджанців стали біженцями на своїй землі.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про політичну ситуацію, яка склалася у зв'язку з рішеннями, прийнятими Верховною Радою Республіки Крим 5 травня 1992 року

Верховна Рада України, йдучи назустріч побажанням населення Криму, а також виходячи з історичних і національних особливостей регіону, 12 лютого 1991 року прийняла Закон, яким відновила Кримську АРСР у складі України. Відповідні зміни було внесено і в Конституцію України.

Законом від 29 квітня 1992 року Верховна Рада України закріпила за Кримом широкі повноваження по самостійному розв'язанню питань економічного, соціального і духовного розвитку.

Незважаючи на це, Верховна Рада Республіки Крим 5 травня 1992 року прийняла постанови «Про Акт про проголошення державної самостійності Республіки Крим» і «Про проведення загальнокримського референдуму», чим порушила Конституцію України, якою встановлено, що територію України не може бути змінено без її згоди (стаття 70) і що Республіка Крим є складовою частиною України і самостійно вирішує лише ті питання, які віднесені до її відання (стаття 75-1). За Конституцією України прийняття рішень з питань державного устрою України віднесено до відання Верховної Ради України (пункт 2 статті 97).

Верховна Рада України відзначає, що прийняття Верховною Радою Республіки Крим згаданих рішень дестабілізувало обстановку як у Криму, так і в Україні в цілому.

Обговоривши політичну ситуацію, яка склалася у зв'язку з рішеннями, прийнятими Верховною Радою Республіки Крим 5 травня 1992 року, керуючись пунктом 31 статті 97 Конституції України, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Визнати «Акт про проголошення державної самостійності Республіки Крим», постанову «Про Акт про проголошення державної самостійності Республіки Крим» та постанову «Про проведення загальнокримського референдуму», прийняті Верховною Радою Республіки Крим 5 травня 1992 року, такими, що суперечать Конституції України.

2. Зупинити дію постанов Верховної Ради Республіки Крим «Про Акт про проголошення державної самостійності Республіки Крим» і «Про проведення загальнокримського референдуму» як таких, що суперечать Конституції України.

3. Верховній Раді Республіки Крим до 20 травня 1992 року скасувати свої постанови від 5 травня 1992 року «Про Акт про проголошення державної самостійності Республіки Крим» і «Про проведення загальнокримського референдуму» як такі, що суперечать Конституції України.

4. Комісії Верховної Ради України у питаннях законодавства і законності проаналізувати всі законодавчі акти, видані Верховною Радою Республіки Крим, щодо їх відповідності Конституції України і Закону України «Про статус автономної Республіки Крим» і подати висновки Верховній Раді України до 20 травня 1992 року.

5. Запропонувати Президенту України вжити невідкладних заходів щодо відновлення конституційного правопорядку в автономній Республіці Крим.

* * *

Верховна Рада України заявляє про свою готовність до продовження діалогу з представницькими органами Криму стосовно становлення автономії Криму на основі Конституції України і Закону України «Про статус автономної Республіки Крим».

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ
13 травня 1992 року.

Парламентська хроніка

НЕ МАЦАЙТЕ РУКАМИ ВІЙНУ

Денне та вечірнє засідання 13 травня

Верховна Рада України вирішила зупинити дію постанов парламенту Автономної Республіки Крим як таких, що суперечать Конституції держави

Мабуть, немає потреби детально переповідати хід вечірнього засідання, оскільки виступи можна прочитати на шпальтах нашого часопису. Тож не буду нав'язувати своєї, хоч як би там було, суб'єктивної думки. Лише тезисно про те, що всі ми маємо винести із цього засідання.

Будь-який перегляд кордонів, територіальної цілісності нашої держави — це прямий шлях до Карабаху, Придністров'я. Невже жахливі і страхітливі кіно- і телекадри із цих регіонів, фотосвідчення із зображенням обгорілих трупів не можуть протверезити тих, хто відчув себе гравцем на політичній карті Криму. Народна мудрість має перемогти амбітність певних «слуг кримського народу», які діють давно второваним шляхом, за давно відпрацьованим сценарієм. У Карабасі і Придністров'ї прем'єри трагедій за цим сценарієм відбулися. І ми маємо стояти горою на шляху повзучої небезпеки. У нашого народу вистачить сил і мудрості, щоб спростувати досить популярну притчу про національну рису: мовляв, доки не помацає руками, не повірить. Не треба мацати руками війну, повірте карабахцям і придністровцям...

Так, розвал імперії це — природний, історичний, неминучий процес. Це аксіома. Інше ж твердження, яке не потребує доведення: розвал цей не може бути безкінечним. Він має зупинитися на рівні республік. Інакше, як стверджують закони математики, в результаті такого поділу одержимо нуль. Без палички.

Ще одна теза. За будь-яких режимів, за будь-яких часів не можна жити в суспільстві, яким ніхто не управляє. Якщо хтось чинить неконституційно, то його треба поправляти, ставити на місце. Для чого ж тоді гратися у державність, запроваджувати певні атрибути та інститути?!

І останнє. Суто особисте. Політик, якщо він справжній політик, має бути хитрим, вивертким, але порядним і чесним.

...Як розповідали мені фронтовики, на війні руки тремтять часто. Здебільшого або перед боєм, або після нього. Від усвідомлення того, що має відбутися, або того, що відбулося.

Леонід БРОВЧЕНКО,
економічний оглядач «Голосу України».

ТИША ПІСЛЯ БУРІ

Ранкове засідання 14 травня

Після важкої й бурхливої середи, коли обговорювалося кримське питання, наступний день сесії Верховної Ради України розпочався тихо й плодовито. Уже на перших хвилинах роботи було прийнято дві постанови: про надання пільг щодо податку на добавлену вартість, яка дещо полегшує становище тих селян, які займаються розведенням молодняка, худоби й птиці, і про кредитні емісії для будівельників.

А після цього знову продовжилося кримське питання. І хоч воно мало, так би мовити, локальний характер (йшлося про Представництво Президента України в Республіці Крим), і тут не обійшлося без окремих полемічних спалахів. Щоправда, вони швидко переростали в нормальну, спокійну законотворчу роботу.

Основні запитання, які лунали із залу, стосувалися уточнення, у чому ж відмінність інституції Представника Президента України в областях і Представництва Президента України в Республіці Крим. Народний депутат, радник Президента України В. Руденко так окреслив завдання Представництва.

— Проект даного закону, — сказав він, — відповідає Конституції України і основним положенням нещодавно прийнятого Закону України про статус Автономної Республіки Крим. Представництво Президента України в Республіці Крим є органом державної виконавчої влади України по здійсненню повноважень, передбачених Конституцією України та цим Законом, у Республіці Крим. Основними завданнями представництва Президента України в Республіці Крим є здійснення повноважень щодо забезпечення проведення в життя Конституції і законів України з питань, що належать до відання Президента України як глави держави і глави виконавчої влади; забезпечення взаємодії органів державної і виконавчої влади України з відповідними органами Республіки Крим; сприяння однаковому застосуванню актів законодавства з питань, віднесених до відання України; забезпечення координації діяльності органів внутрішніх справ, національної безпеки, оборони, статистики та інших органів, що підпорядковані міністерствам та іншим центральним органам державної і виконавчої влади України; здійснення передбачених Конституцією України повноважень щодо забезпечення прав і свобод громадян, державного суверенітету України. Відповідно у проекті закону вказується і основні обов'язки постійного Представника Президента України.

Мабуть, немає потреби детально передавати зміст дискусій навколо прийняття цього документа. На думку депутатів, він відзначається демократичністю і зваженістю, ні в чому не ущемлює автономію краю. Лише один штрих. Представник Президента України в Криму, який, зрозуміло, очолює Представництво, на засіданнях Верховної Ради Криму має дорадчий голос і стежить тільки за відповідністю прийнятих рішень Конституції України.

Без обговорення були прийняті зміни і доповнення до Кримінального і Кримінально-Процесуального Кодексів України.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

ВИСТУП ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ Л. М. КРАВЧУКА

на сесії Верховної Ради 13 травня 1992 р.

Шановні народні депутати, ви знаєте, що в той час, коли кримська Верховна Рада приймала рішення, я перебував за кордоном і дізнався про них із засобів масової інформації. Але справа не в цьому. Настільки була величезною увага до того, що прийняла Верховна Рада, що тлумачити ті рішення без достатньої інформації неможливо, треба все почути і побачити.

Чому? Тому що світова громадськість, політичні кола справедливо вбачають у проблемі Криму подію міжнародного значення. Йдеться про регіон, який може стати вибуховим і до якого мають причетність дві великі держави: Росія і Україна. Це двісті з лишком мільйонів людей.

Відповідальність надзвичайно велика перед Верховною Радою Криму. Надзвичайно велика.

Але, як я розумію, того і наступного дня Верховна Рада Криму та її спікер з тією відповідальністю не справились.

Я міг би зрозуміти Миколу Васильовича як спікера, можуть по-різному проголосувати. Це правда. Але він мав би сказати: шановні народні депутати, хочу вас попередити як Голова Верховної Ради, що ми приймаємо неконституційне рішення, або таке, яке суперечить Конституції. І коли б депутати проголосували все ж таки, це вже була б інша справа. Кожен депутат голосує так, як вважає за потрібне.

Але і сьогодні Микола Васильович робив спробу довести, що це рішення конституційне. Я з усією відповідальністю хочу сказати, що воно не є конституційним, і це треба визнати. Більше того, воно навіть суперечить їх власному закону про референдум. І зовсім було для нас несподіванкою, коли наступного дня Верховна Рада прийняла статтю Конституції, яка не узгоджується з попереднім рішенням.

Тобто йшло воно все, видно, під впливом емоцій, а бажаючих додати цих емоцій було дуже багато, навіть наше Українське радіо чомусь передало, що я у Туреччині, мовляв, запросив кримських татар звідти повертатися до України. Це було саме того дня зроблено. І зроблено було знову ж таки для того, щоб відповідно підігріти депутатів. Тому підкреслюю, що ніде така тема під час візиту в Туреччину взагалі не порушувалася: ні в офіційних колах, ні на прес-конференції.

Тепер давайте подумаємо, як вирішити це питання. Я розумію тих депутатів, які мають сумніви, чи правильно ми поступили, відновивши автономію Криму. Я стояв і зараз стою на тому, що ми поступили правильно, відновивши автономію. І хочу сказати, що я і сьогодні не змінюю своєї точки зору: Крим має мати державність. Тут хтось говорив, чи, може, я змінив свою точку зору. Але автономія — це також державність. Це я і тоді говорив, і зараз говорю.

Водночас я був і буду проти референдуму, тому що знаю — він поділить Крим на дві частини. Це загострить ситуацію, це призведе до надзвичайних конфліктів, конфронтації. Я це говорив скрізь, говорив Миколі Васильовичу, говорив у своєму зверненні до депутатів усіх рівнів Криму. Я противник цього.

Якими є шляхи вирішення питання, що сьогодні тут розглядається? З моєї точки зору, може бути три варіанти:

перший — і у виступах йшлося про це — Верховна Рада Криму сама змінює свої рішення, приводить їх у відповідність до конституційних вимог і чинного законодавства;

другий — Верховна Рада України відміняє дані рішення;

третій варіант — як дехто тут пропонує, вести дискусії між Верховною Радою Криму і Україною, утворити комісії. Хай воно собі так потихеньку просувається вперед, як зараз просувається. Старі бюрократи і парламентарії з досвідом знають, що якщо щось потрібно не зробити, то треба віддати його в комісію. Ось так і тут пропонується — утворити ще одну комісію. Така комісія вже була, її очолював заступник Голови Верховної Ради. Вона підготувала проект Закону про розмежування повноважень. Що ще? Яка ще потрібна комісія? Що вона має вирішувати? Я не знаю, що їй потрібно вирішувати.

Тепер по суті давайте подивимося. Ось я весь час думаю: хто винний у тому, що ситуація в Криму загострюється? Верховна Рада України? А може Уряд України? Я аналізував ситуацію настільки прискіпливо, наскільки міг. І я не міг нічого знайти такого, щоб аргументовано сказати: Верховна Рада, або Уряд, або Президент обмежили якісь дії, посягають на права і свободи, ведуть якусь пропаганду, що ущемлює інтереси чи то російськомовного, чи якогось іншого населення. Я ніяк не міг такого знайти. Ну давайте, якщо є такі підстави, звернемося до Організації Об'єднаних Націй, нехай прийдуть і подивляться. Що хтось знайде в Криму свідчення ущемлення інтересів російськомовного населення — я в це не вірю. Якщо знайдуть, то тільки ущемлення українського або кримськотатарського населення. Це можуть знайти. Тому що дійсно: немає жодної української школи, немає газети, є проблеми кримськотатарського народу. Це все факти.

Давайте вирішимо, ми можемо запропонувати і такий варіант. Але так же не можна — на голому місці створювати проблему, якої нема.

Тепер про інше.

Тут уже називались — економічні, політичні проблеми, я можу сказати відповідально і думаю, що всі або більшість погодяться: після референдуму і під час проведення референдуму, якщо його допустити, почнуться серйозні загострення в Криму.

І всі ми — і Верховна Рада України, і Президент, і депутати Криму, — нестимуть відповідальність за кров, яка може пролитися.

Це питання надзвичайно серйозне.

Я хочу, щоб тут не було емоцій — це відмінити, це заборонити. Я не хочу таких слів вживати. Але я хочу сказати одну фразу, і хочу, щоб усі, хто чує, зрозуміли: виконавча влада, Президент не допустять до того, щоб були посягання на територіальну цілісність України. І будь-які фрази, формулювання, спроби філософського обгрунтування іншого нікого не обдурять. Але я бачу, що то вже «ползучая» справа. Та даремно дехто думає, що люди зовсім нічого не розуміють. Ви знаєте, навіть начебто підготовлені люди починають порівнювати те, що робила Україна з тим, що робив Крим. Так, Україна була державою. Навіть у старій Конституції було записано, що вона входить до Союзу і має право на вихід з нього. А де таке записано про Крим? Де воно записано? І які можуть бути порівняння? Йдеться про те, щоб Криму дати найширші права, створити тут економічну зону. Всі умови треба дати. Але, будь ласкаві, зупиніть, Миколо Васильовичу, націонал-шовіністів.

Мене все лякають: якщо того чи іншого не дамо Криму, буде гірше. Якщо когось звільнимо з посади, виникнуть ускладнення. Якщо небажану певним колам особу призначимо на посаду, знову чекай неприємностей. Побійтесь Бога, люди добрі. Не можна жити в суспільстві, яким ніхто не керує. Жодна держава світу такого не знає.

Бо то вже буде не суспільство. Захльоснуть мітинги, настане голод. Якщо ми разом не наведемо порядок, матимемо біду. Велику біду. Матері й батьки нікому не вибачать безневинну смерть своїх дітей. Невже керівників високого рангу не навчили події Карабаху, Придністров'я, Грузії? Годі шукати аргументи. Я інколи дивуюсь, адже йдеться не про якісь там транспортні чи інші проблеми, а про долю народу. Тим часом так легковажно ухвалюється рішення з цього питання в обхід законів Конституції України. Мовляв, виборюється свобода.

Справді, людина народжується для свободи. Але подумаймо: хто забороняє це право? Наведіть мені хоч один приклад, у чому Україна затиснула права і можливості Криму? Я вже говорив. Звернімося до економічної сфери — кримське населення має більше надходжень, ніж мешканці інших регіонів. Або політичної. Ми прийняли закон про статус Кримської Республіки, і він не гірший, аніж, скажімо, ідентичні закони щодо автономій у країнах СНД. Візьміть документи, прийняті парламентами Російської Федерації і України. Ретельно прочитайте і порівняйте. Тоді побачите, що за нашим Крим має вдвічі більше прав, ніж, відповідно, автономії РФ.

Почитайте, прошу. Навіщо ж говорити неправду з цієї високої трибуни? Для того, щоб ще дужче загострити ситуацію в Криму? Я глибоко переконаний, і раніше наголошував на цьому: народ Криму сам зрозуміє, відчує, звідки, як кажуть, ростуть ноги. Це я бачу з листів, що надходять мені, з виступів мислячих, спокійних людей з неупередженими поглядами. Тому-то настав час покласти край антизаконним діям гравців на політичній карті Криму.

Отож будь-яке сьогоднішнє рішення відповідного характеру було б цілком обгрунтованим. Для цього є всі підстави. Але я сподіваюся, що наша Верховна Рада ще раз проявить перед світом мудрість, як це було тоді, коли ми тут голосували з проблем Криму. Повністю підтримую думку депутата Піскуна, що слід прийняти таку постанову, яка б дала можливість Верховній Раді Криму самій вирішити це складне і надзвичайно відповідальне питання.

Водночас треба доручити Кабінету міністрів України створити всі необхідні умови для швидшого переселення кримськотатарського народу на свою історичну батьківщину. Безпосередньо підключити до цього місцеві органи влади, діяти злагоджено і мудро.

Тепер про поліпшення діяльності економічних, політичних та правоохоронних органів. Президент і Уряд зроблять все необхідне, аби навести в цьому чіткий порядок. Бо до Криму свідомо приїжджають люди з єдиним бажанням погіршити там ситуацію. Нам же хочеться мати від них конструктивну допомогу. Ми не хочемо, щоб Крим став тим регіоном, який може посварити український і російський народи, ускладнити стосунки між Росією та Україною.

Скажу таке: я дав доручення Уряду офіційно почати переговори на державному рівні з Російською Федерацією. Не на побутовому, а саме на державному. Бачте, окремі високі посадові особи сприймають Україну як свою частину. Приїхав, наприклад, Руцький до Криму і виголошує: мені вибачать, я ж додому прибув. Ні, це вже — не додому. Є Українська держава, слід дотримуватися її законів і правових норм. Все повинно бути в рамках міждержавних стосунків.

До речі, після підписання договору між Україною і Росією в листопаді 1990 року офіційні представники наших країн не зустрічалися, не обговорювали економічні, політичні та соціальні аспекти наших взаємовідносин. Не підписані, зрозуміло, й відповідні документи, на чому спекулюють пани чи товариші, що живуть у Криму. Але в будь-якому випадку вони повинні дотримувати законів України. Зокрема, й щодо нашого прапору. В Криму має майоріти той прапор, який встановила як державний Верховна Рада України.

Лише тоді, коли ми навчимося поважати прийняті закони, рішення, зможемо жити й працювати дружно, спокійно. Нехай нам допоможе в цьому розум.

СТАРИЙ ДОСВІД—У НОВІ ВІДНОСИНИ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Бесіда в розширеному складі пройшла у Зеленій залі. У ній взяли участь Президенти України і Фінляндії, керівники МЗС двох держав, представники парламентів та урядів. Л. Кравчук і М. Койвісто обмінялися побажаннями щодо плідного розвитку відносин між нашими країнами та налагодження тісних взаємоконтактів на всіх рівнях. Після цього А. Зленко і П. Вяйрюнен підписали двосторонні Договори про торгово-економічне співробітництво та про сприяння здійсненню і взаємному захисту капіталовкладень.

Наприкінці зустрічі Президент України зазначив, що відносини між двома державами знайшли відображення у щойно підписаних надзвичайно важливих документах. Він подякував урядові Фінляндії за надання Україні кредитів майже на 50 мільйонів доларів і висловив сподівання, що це сприятиме швидкому розвиткові нашої економіки. Під час зустрічі, повідомив Л. Кравчук, обговорювалося широке коло питань, зокрема такі, як скорочення озброєнь, активізація участі України в структурах Наради з безпеки та співробітництва в Європі. З усіх питань сторони знайшли повне порозуміння.

Президент Фінляндії, у свою чергу, подякував за теплий прийом. Він зазначив, що його країна докладе всіх зусиль для того, щоб Україна посіла належне місце в європейських економічних та фінансових організаціях і успішно провела економічні реформи.

Того ж дня відбулася зустріч Президента Фінляндської Республіки М. Койвісто з Головою Верховної Ради України І. Плющем. На переговорах були також присутні керівник МЗС України А. Зленко та голови ряду постійних Комісій Верховної Ради України — Д. Павличко, В. Яворівський, В. Пилипчук, В. Євтухов. На зустрічі обговорювалися питання розвитку багатосторонніх відносин між Україною і Фінляндією та шляхи подолання економічної кризи в Україні через всебічну допомогу з боку Фінляндії на основі підписаних Договорів.

Після зустрічі у Верховній Раді М. Койвісто мав розмови у Кабінеті міністрів України, де обговорювався розвиток міжурядових зв'язків між Україною та Фінляндією.

Зарубіжний гість відвідав Державний історико-архітектурний заповідник «Софійський музей». Його супроводжувала міністр культури України Л. Хоролець.

Член делегації Фінляндської Республіки генеральний директор авіакомпанії «Фіннейр» А. Потіла зустрівся з президентом Державної адміністрації авіаційного транспорту України В. Ращуком. Мова йшла про встановлення співробітництва між авіаційними компаніями двох держав.

Артем ПРОХОРЕНКО.

ДВА РОКИ: ПАР

Сьогодні минає два роки, як почала роботу Верховна Рада України дванадцятого скликання. Дехто з депутатів прогнозував тоді, два роки тому, що перша сесія триватиме максимум днів десять... З того прогнозу зрозуміло, що й самі народні депутати не уявляли, за яку брилу взялися. Скільки їм доведеться ламати списів, скільки криз переживати, скільки пікетів витримувати, йти наче над прірвою, але все ж вийти до чистого джерела, яким стала незалежність України.

Скільки депутатів, стільки ... захоплювало нас, інколи дра... парламенту. Але, погодьмося... капелюха перед парламенто... мальне рішення. І навіть м... у більшість, і це сталося. Ук... ся, бо ми, громадяни Україн...

ЗА КОГО Б ГОЛОСУВАЛИ НИНІ?

У Запоріжжі на це запитання відповіли так.

Володимир ШОЛУДЬКО, водій будівельного тресту:

— У моєму окрузі балотувалися партократи, тому я не голосував на виборах. А нині підтримав би Ларису Скорик, Івана Салія, Миколу Поровського.

Людмила СОКОЛЕНКО, продавець овочевого лотка:

— Я віддала голос за головного лікаря нашої лікарні № 5 Анатолія Дубовського, але дуже шкодую. Бо він навіть слова не бере на сесіях. Розчарувалася, і на наступні вибори не піду.

Григорій ІВАНЕНКО, студент:

— Парламент надто старий за віковим складом. Оберемо молодих — усі проблеми можна буде розв'язати. А голос я віддаю за Сергія Головатого.

А от що передають з інших областей.

Петро МАЖАРОВ, голова Хмельницької обласної Ради народних депутатів:

— Віддав би голос за Івана Плюща. За час роботи Верховної Ради розкрився його талант державного діяча. Згодьтеся, сьогодні І. Плющ не той, яким він був навіть торік. Його витримка, розважливість, гострий розум, природне вміння відчувати настрої депутатів — усі ці риси допомагають йому оволодівати найскладнішими ситуаціями у сесійному залі, згуртовувати людей, мирити, здавалося б, непримиренних.

Мені також імпонують поміркoвані підходи до розв'язання державних питань народного депутата Олександра Ємця. Голосував би і за Володимира Яворівського. Бо це людина дуже чутлива до чужого горя, до чужої біди.

Вадим ДЕМИДЕНКО, завідуючий прес-центром Полтавської облпрофради:

— Приєднуюсь до слушної думки тих політологів, які вважають, що наш парламент не здатний до центризму, до прийняття рішень виважених, юридично бездоганних. Крайній радикалізм демократів неможливо сполучити з ортодоксальністю «найстійкіших» ленінців. То й маємо перед очима парламентський спектакль, в якому позування є самоціллю.

Геннадій ПОНОМАРЕНКО, інвалід війни, ветеран праці з Донецька:

— Депутатам, гадаю, слід спрямувати усю свою діяльність на розбудову незалежності України, не дати розтягнути молоду державу на повітові князівства. А то, що бачимо: майже втратили Крим, піднімаються деструктивні сили й у нас на Донбасі. А депутати мовчать, або ж починають галасувати, коли вже, як кажуть,.. поїзд пішов. Однак не шкодую, що віддав свій голос за Геннадія Маслюка. Не в приклад своєму колезі-донбасцю О. Чародеєву, він, колишній підземний електрослюсар шахти імені Челюскінців, відстоює в парламенті не лише інтереси шахтарського регіону, а й, що конче важливо, української Донеччини. Більше б таких депутатів!

Володимир ВЛАДИМИРСЬКИЙ, ветеран війни, ветеран праці з Одеси:

— Згадується, на перших порах неабияку активність виявляла Світлана Остроущенко, якій я віддав свій голос під час виборів. Можна, звичайно, сперечатися з деякими її думками, а от інтернаціоналістський характер її виступів я поділяю. Та чому не видно і не чути її нині? Образилась на критику? Не може знайти себе в нинішній обстановці?

Втім, галасливість не є ознакою справжньої роботи. А «партизанщина» до якої, скажімо, вдався Степан Хмара, подавшись до Криму, взагалі не робить честі народним депутатам.

Інтерв'ю взяли Олександр МИХАЙЛЮТА, Михайло ВАСИЛАШКО, Георгій ВОРОТНЮК, Юрій ДОЦЕНКО, Григорій ГРИНЬ.

У ПІДПІЛЛІ?

Повним фіаско завершилася спроба вашого кореспондента зв'язатися з В. Івашком та В. Шевченко, які мешкають у Москві, щоб і їм задати кілька запитань, напередодні дворіччя українського парламенту, поцікавитись, чи не тягне до Києва...

Однак відповідь у посольстві України в Росії, м'яко кажучи, приголомшила:

— Навряд чи у вас щось вийде,— повідомили мені.— Ні з нашою місією, ні з іншими українськими структурами вони у контакт не входять. Адрес і телефонів В. Івашка і В. Шевченко ми не маємо...

Зателефонував у Верховну Раду Росії, потім — в апарат Б. Єльцина: може в них збереглися координати колись могутніх українських сановників:

— Що ви, про цих діячів давно забули, сказали мені. Не допомогли навіть на знаменитій Петрівці, 38. Бо там розшукують тільки тих, що пропали безвісти.

І ось, мало сподіваючись на успіх, зайняв чергу біля віконця міськдовідки, яка гарантує, що протягом години тут можна довідатися про місце прописки будь-кого у Москві.

Однак поділився своїми сумнівами з дівчиною, яка приймала замовлення. Вона розвела руками, мовляв, не гарантую, що в картотеці є дані про Івашка і Шевченко.

— А Борис Єльцин чи Олександр Руцькой у вас є на обліку? — запитав я.

— Жартуєте! — засміялася співбесідниця.— Це ж закриті дані.

Я все ж таки зробив замовлення. Однак потрібних адрес так і не знайшов у запропонованому мені списку. Що й казати, конспірація глибока. Таємниці колишніх, і в цьому вся пікантність ситуації, свято оберігають. Нинішні?

Володимир БАБЕНКО.

Москва.

ХОЧУТЬ, ЩОБ ДИТЯ У ТРИ МІСЯЦІ ПІШЛО, У П'ЯТЬ — СПІВАЛО, А В СІМ — УЖЕ НОТИ ПИСАЛО

Голова Верховної Ради України Іван Плющ оцінює і прогнозує роботу парламенту

— Україна стала державою лише 1 грудня минулого року. Хоча Акт про державну незалежність ми проголосили 24 серпня після відомих подій, міцними ще були тенденції до Союзу. Політична свідомість громадян ще не була повністю готовою до незалежності.

Те, що ми нині переживаємо, соціальні й економічні катаклізми, закономірно. Бо потрібен час для того, щоб змінилася психологія і керівників усіх рівнів, і самих виборців, які б відчували, що будують незалежну економіку незалежної держави.

Взяти, приміром, проблему фінансово-кредитної системи. Власної Україна не мала ніколи. Тому хіба реально створити її за півроку? Ні. Якщо проаналізувати, скажімо, становище в державах, що входили лише до РЕВ, то виявляється, у них проблем не менше, ніж у нас. Але ці держави й були державами, працювали на себе. Їхня економіка мала виправдану структуру, була і є спрямованою на задоволення потреб споживачів, була і є своя кредитна, своя банківська система, власна грошова одиниця, кордони, врешті. А, приміром, коли у нас насаджувалися колективізація, комунізація, у Чехо-Словаччині розвивалися кооперативи, кооперувалися господарі...

Так-от, як би там не було, а й колишні держави соціалістичного табору нині мають багато проблем і в економіці, і в соціальній сфері. А ми державою не були. Ми тільки почали її будувати, тільки почали працювати на себе. Вимоги ж великі. Це все одно, що народилося дитя і хочуть, щоб воно пішло не в рік, а в три місяці, в п'ять — співало, а в сім — уже ноти писало. Цього хоче наше суспільство. Це не об'єктивно, але природно. І таку ситуацію намагаються використати певні політичні сили. Вони шукають благодатний ґрунт для засіву невдоволення. Проросло, давай його поливати... Такі зерна проросли в Придністров'ї, інших гарячих точках, а ось вже й у Криму наклюнуються. Справа в тому, що найстрашніше, коли народ повірить, що ці політичні сили здатні створити міцну економіку, яка була, скажімо, до 17-го року. Її гнобили до 39-го, коли, як історики свідчать, сотням тисяч полягли жертви сталінських репресій. У 40-му році рівень виробництва став таким, як у 1913-му. А дві війни пережили...

Ми ж хочемо, щоб стабілізація економіки молодої держави сталася мало не за три місяці. Це утопія.

Головне, що в процесі державотворення ми не допустили репресій і крові. І гарантом цього спокою є Верховна Рада. Ніколи ще не розпускали представницький орган, щоб стабілізувати становище в країні. Тому нині вести мову про довіру чи недовіру Верховній Раді означало б не бажати державності України. Але, на мою думку, помиляється й той, хто вважає, що вона має відпрацювати свій повний строк. Я думаю, що нам дасть Бог стати державою до третьої річниці роботи Верховної Ради, коли ми матимемо нову Конституцію, власну грошову одиницю, фінансово-кредитну систему, проведемо економічні реформи і, врешті, матимемо справжні державні кордони.

Тобто, ми маємо заявити про саморозпуск тоді, коли Україна стане державою. То буде вже зовсім інше суспільство, зовсім інша форма управління, інша економіка. Отож, думаю, три роки — це оптимальний термін. І Верховна Рада має підійти до нього з усвідомленням необхідності саморозпуску. А сьогодні вона потрібна саме такою, яка вона є, бо виступає як стабілізаційний фактор. Її діяльність можна оцінювати тільки в просторі і часі, тобто з урахуванням соціально-економічної й політичної ситуації.

ЧИ БУВАЄ СЛУХНЯНА ДЕ

За роботою нашої Верховної Ради стежать не лише в Україні, а й по всьому світові. Тому, звичайно, цікаво дізнатися, що думають представники іноземних держав про вищий законодавчий орган України. Ми звернулися до кількох з них.

Хеннеке ГРАФ ФОН БАССЕВІТЦ, Надзвичайний і Повноважний Посол Федеративної Республіки Німеччина:

— За роботою Верховної Ради України в Німеччині стежать з великою увагою. Те, як народ України через своїх представників формує майбутнє цієї нової держави, має безпосередні наслідки для німців і сім'ї всіх європейських народів. Зміцнення останніми роками демократичного принципу в Україні є основою для мирного майбуття у цій частині світу.

Андраш ПАЛДІ, Надзвичайний і Повноважний Посол Угорської Республіки:

— Навіть дивно, що від утворення нинішньої Верховної Ради минуло лише два роки, які стали часом творення незалежної України. Заради самостійності і незалежності держави багато було зроблено партіями, громадськими рухами, але найголовнішу роль відіграла Верховна Рада. Цей парламент склався в умовах ще не справді багатопартійної системи, і все ж таки вирішальну роль у ньому відіграли демократичні сили, які значною мірою об'єдналися в Народній Раді. Було прийнято Декларацію про суверенітет, Акт проголошення незалежності. Крім того, було підписано багато таких законів, що є основою існування самостійної України.

Необхідно підкреслити, що ці успіхи не могли б бути досягнуті без передбачливої, реалістичної політики Верховної Ради та її Президії, які вчасно і доцільно визначають перспективу.

Але треба мати на увазі, що це ще тільки початок шляху. До створення демократичної правової держави, плюралістичного суспільства потрібно пройти довгий шлях. На цьому терені залишилося ще багато завдань і для парламенту, що буде обраний на багатопартійній основі.

Щиро вітаю членів Верховної Ради і бажаю подальших успіхів у роботі.

Роман КУПЧИНСЬКИЙ, директор Української редакції радіо «Свобода»:

— Якщо сказати просто, то Верховна Рада України — парадокс. Від компартійної слухняної отари овечок вона стала парламентом, який

П...

Мабу... ність, прийня... було проголо... родні депутат... ли ця центра... грудня 1990 ... цих деклараці... України.

Гадаємо, ч... ність колишн... взяли кілька ...

Зінаїда П... город:

— Тоді ... проголосува... залежності, ... ду цього пи... готовленого. ... ді у вересні ... тати з ... й Закарпатт... залежність.

Вважаю, ... найбли... ти й ... про вибори, ... переваги пр... кам, компет... економіки, ... Взагалі слі... ретельніше ... ські закони... громіздкі, в...

Калістрат... си:

— Чому ... родний деп... новажень н... й зараз на... менти, вида... дою СРСР ... історії нем... назад. ... й розп... Союз... бити цивіл... Але це так...

А до роб... ди Україні ... но. Дуже ... законами, ... то помило... чення. Ро... нема. Пос...

ДВА РОКИ: ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ

...ва роки, як почала роботу Верховна Рада України дванад-... Дехто з депутатів прогнозував тоді, два роки тому, що ...ме максимум днів десять... З того прогнозу зрозуміло, що ...тати не уявляли, за яку брилу взялися. Скільки їм дове-...сів, скільки криз переживати, скільки пікетів витримува-...рірвою, але все ж вийти до чистого джерела. яким стала ...їни.

Скільки депутатів, стільки й думок. Їх розмаїття, ніде правди діти, інколи захоплювало нас, інколи дратувало. Скільки виборців, стільки й оцінок роботи парламенту. Але, погодьмося, все ж бували хвилини, коли ми, виборці, знімали капелюха перед парламентом, бо він знаходив у собі сили прийняти оптимальне рішення. І навіть мудре. Врешті, ми бажали перетворення опозиції у більшість, і це сталося. Україна стала незалежною державою. Тож шануймося, бо ми, громадяни України, того варті!

...ОГО Б ГОЛОСУВАЛИ НИНІ?

...ці риси допомагають йому оволодівати найскладнішими ситуаціями у сесійному залі, згуртовувати людей, мирити, здавалося б, непримиренних.

Мені також імпонують поміркований підходи до розв'язання державних питань народного депутата Олександра Ємця. Голосував би і за Володимира Яворівського. Бо це людина дуже чутлива до чужого горя, до чужої біди.

Вадим ДЕМИДЕНКО, завідуючий прес-центром Полтавської облпрофради:

— Приєднуюсь до слушної думки тих політологів, які вважають, що наш парламент не здатний до центризму, до прийняття рішень виважених, юридично бездоганних. Крайній радикалізм демократів неможливо сполучити з ортодоксальністю «найстійкіших» ленінців. То й маємо перед очима парламентський спектакль, в якому позування є самоціллю.

Геннадій ПОНОМАРЕНКО, інвалід війни, ветеран праці з Донецька:

— Депутатам, гадаю, слід спрямувати усю свою діяльність на розбудову незалежності України, не дати розтягнути молоду державу на повітові князівства. А то, що бачимо: майже втратили Крим, піднімаються деструктивні сили й у нас на Донбасі. А депутати мовчать, або ж починають галасувати, коли вже, як кажуть,.. поїзд пішов. Однак не шкодую, що віддав свій голос за Геннадія Маслюка. Не в приклад своєму колезі-донбасцю О. Чародєєву, він, колишній підземний електрослюсар шахти імені Челюскінців, відстоює в парламенті не лише інтереси шахтарського регіону, а й, що конче важливо, української Донеччини. Більше б таких депутатів!

Володимир ВЛАДИМИРСЬКИЙ, ветеран війни, ветеран праці з Одеси:

— Згадується, на перших порах неабияку активність виявляла Світлана Остроущенко, якій я віддав свій голос під час виборів. Можна, звичайно, сперечатися з деякими її думками, а от інтернаціоналістський характер її виступів я поділяю. Та чому не видно і не чути її нині? Образилась на критику? Не може знайти себе в нинішній обстановці?

Втім, галасливість не є ознакою справжньої роботи. А «партизанщина» до якої, скажімо, вдався Степан Хмара, подавшись до Криму, взагалі не робить честі народним депутатам.

Інтерв'ю взяли Олександр МИХАЙЛЮТА, Михайло ВАСИЛАШКО, Георгій ВОРОТНЮК, Юрій ДОЦЕНКО, Григорій ГРИНЬ.

У ПІДПІЛЛІ?

...ну Раду Росії, потім — в апарат Б. Єльцина: може в них збереглися координати колись могутніх українських сановників:

— Що ви, про цих діячів давно забули, сказали мені. Не допомогли навіть на знаменитій Петрівці, 38. Бо там розшукують тільки тих, що пропали безвісти.

І ось, мало сподіваючись на успіх, зайняв чергу біля віконця міськдовідки, яка гарантує, що протягом години тут можна довідатися про місце прописки будь-кого у Москві.

Однак поділився своїми сумнівами з дівчиною, яка приймала замовлення. Вона розвела руками, мовляв, не гарантую, що в картотеці є дані про Івашка і Шевченко.

— А Борис Єльцин чи Олександр Руцькой у вас є на обліку? — запитав я.

— Жартуєте! — засміялася співбесідниця.— Це ж закриті дані.

Я все ж таки зробив замовлення. Однак потрібних адрес так і не знайшов у запропонованому мені списку. Що й казати, конспірація глибока. Таємниці колишніх, і в цьому вся пікантність ситуації, свято оберігають. Нинішні?

Володимир БАБЕНКО.
Москва.

Бліц-інтерв'ю

КОЛИШНІ ПРО НИНІШНІХ

Мабу..., деклара... про державний суверенітет і незалежність, прийнятих парламентами союзних республік, де, зокрема, було проголошено верховенство республіканських законів, народні депутати СРСР відчували небезпеку наближення часу, коли ця центральна структура виявиться зайвою. Тому, мабуть, 25 грудня 1990 року четвертий з'їзд проголосував проти визнання цих декларацій, проти проголосувала й більшість депутатів від України.

Гадаємо, читачам цікаво, чи змінили свої погляди на незалежність колишні депутати СРСР від України. Наші кореспонденти взяли кілька інтерв'ю.

Зінаїда ПРИХОДЬКО, Ужгород:

— Тоді більшість з нас проголосувала не проти незалежності, а проти розгляду цього питання як не підготовленого. На п'ятому з'їзді у вересні 1991 року депутати з ...раїни, в то... числі й Закарпаття, підтри...ли незалежність.

Вважаю, що парламент має найбли...м часом ...зробити й п...няти нов... закон про вибори, який би віддавав переваги професійним політикам, компетентним у галузі економіки, юриспруденції. Взагалі слід, на мій погляд, ретельніше готувати українські закони, бо вони часом громіздкі, важко сприймаються.

Калістрат ЧАЙКА, Черкаси:

— Чому я колишній народний депутат? Я своїх повноважень не складав, у мене й зараз на руках всі документи, видані Верховною Радою СРСР. Розумію, колесо історії неможливо повернути назад. ...ле все, в то... числі й розп... парламент... олишнього Союзу, треба було робити цивілізовано й законно. Але це так — до речі.

А до роботи Верховної Ради України ставлюся критично. Дуже довго тягнуть із законами, припускають багато помилок. Взяти хоча б Закон про пенсійне забезпечення. Розмов багато, а діла нема. Послухайте, як відгукуються про Верховну Раду у крамницях, у чергах за пенсією...

Микола ТЕРНЮК, Харків;

— Парламент України як влада все ж таки відбувся. Але незважаючи на наявність у ньому багатьох відомих, і тих, що стали завдяки йому відомими, погіршення добробуту є очевидним.

Чи знає український парламент «закони стихії» і чи здатний він її підкорити? Судячи з основних напрямків його роботи — якщо й знає, то недостатньо. Хто може точно сказати, що законодавча база реформ гарантує нам успіх? Чи убезпечені ми від безпідставних рішень щодо фінансової політики? Скільки ще протягне народногосподарський комплекс України? Слабкість парламенту в слабкості його наукової бази. На Україні не існує інститутів, здатних забезпечити законодавчі акти комплексною науково обгрунтованою програмою. Виникають сумніви в можливостях нинішнього складу парламенту. Незважаючи на те, що він вже «притерся», його потрібно достроково змінити. І чим швидше це буде зроблено, тим скоріше ліквідується ситуація, коли один тягнеться до небес, а інший сповзає в канаву.

Інтерв'ю взяли Микола ГОРВАТ, Лідія ТИТАРЕНКО, Микола КОСІВ.

Зараз наш уряд виступає в ролі факіра, який запустив руку в капелюх, і ми не знаємо: він витягне звідти чи то кролика, чи то голуба.

Національний банк має бути переданий під Верховну Раду.

Депутат Петров мені ззаду на вухо шепче: він знає, де взяти 3,5 мільярда на це.

Я перепрошую, я під впливом магнітного біополя, зумовленого Ларисою Павлівною.

Це ж можна було б також дещо в чому вирішити...

Іван Заєць, не хвилюйтесь, поіменно. Всі засвітяться, не бійтесь.

А, не всі грамотні. Ну, тоді поділіть сесію на грамотних і неграмотних, і будемо голосувати окремо для грамотних і неграмотних.

Важко пояснити таку ситуацію і виборцям, і людям.

Давайте не дивитись на меншість як на хвіст, який можна у будь-який момент відрубати.

Колхозы сейчас еще больше сплачиваются. Коллективно и погибать легче.

Кабінет міністрів від Прем'єра до рядового чиновника розділяє долю жолудя, що, як кажуть у народі, живе й не знає, який вітер його здує і хто його з'їсть.

Это хорошо, что нет телеэкрана сегодня, он отбирает половину ума и уверенности, это как для меня.

Президент вносить на Верховну Раду тільки Прем'єр-міністра і за погодженням з Верховною Радою шість міністрів.

Давайте друг другу смотреть правду в глаза.

День котлета, второй день котлета, третий день биточки. А потом хочется этого мяса.

Що чиєю власністю є, тим без винятку повністю керує даний орган.

Він погодився з тим, що його відхилили.

Вы ж посмотрите, Иван Степанович, вы одной рукой говорите так, а потом говорите: «Так уже взяты билеты».

...БУВАЄ СЛУХНЯНА ДЕМОКРАТІЯ?

...ної Верховної Ради стежать не лише ...по всьому світові. Тому, звичайно, ...що думають представники іноземних... ...вищий законодавчий орган Украї... ...до кількох з них.

...ФОН БАССЕВІТЦ, Надзвичайний... Посол Федеративної Респуб...

...Верховної Ради України в Ні... з великою увагою. Те, як на... ...з своїх представників формує ...ої держави, має безпосередні на... ...і сім'ї всіх європейських наро... ...станніми роками демократично... Україні є основою для мирного ...астині світу.

...Ц, Надзвичайний і Повноважний ...Республіки:

...но, що від утворення нинішньої ...минуло лише два роки, які ста... ...ня незалежної України. Заради ...езалежності держави багато було ...и, громадськими рухами, але ...ь відіграла Верховна Рада. Цей парламент склався в умовах ще не справді багатопартійної системи, і все ж таки вирішальну роль у ньому відіграли демократичні сили, які значною мірою об'єдналися в Народній Раді. Було прийнято Декларацію про суверенітет, Акт проголошення незалежності. Крім того, було підписано багато таких законів, що є основою існування самостійної України.

Необхідно підкреслити, що ці успіхи не могли б бути досягнуті без передбачливої, реалістичної політики Верховної Ради та її Президії, які вчасно і доцільно визначають перспективу.

Але треба мати на увазі, що це ще тільки початок шляху. До створення демократичної правової держави, плюралістичного суспільства потрібно пройти довгий шлях. На цьому терені залишилося ще багато завдань і для парламенту, що буде обраний на багатопартійній основі.

Щиро вітаю членів Верховної Ради і бажаю подальших успіхів у роботі.

Роман КУПЧИНСЬКИЙ, директор Української редакції радіо «Свобода»:

— Якщо сказати просто, то Верховна Рада України — парадокс. Від компартійної слухняної отари овечок вона стала парламентом, який сьогодні здатний писати непогані закони (чи ті закони виконують, то вже інше питання). Але вона має й недоліки, і часто доволі помітні.

По-перше, серед депутатів є військовослужбовці, а це нонсенс. Не може людина бути членом законодавчої влади і одночасно займати посаду у виконавчому органі. І відомо, що військо — це виконавча влада. Генерали повинні відійти від служби на той період, поки вони депутати.

По-друге, шановні депутати не можуть бути послами за кордоном. Це звичайне мавпування старої більшовицької практики, що посли мали бути депутатами. Якщо хтось хоче бути послом, він або вона має скласти свої депутатські мандати. Інакше хто ж захищатиме інтереси виборців? Народ обирав депутата, а не посла.

Третій недолік у тому, що Верховна Рада часто нагадує клуб для мужчин. І незалежно від того, що дехто вважає: Лариса Скорик сама становить більшу цінність, ніж половина Ради, це ненормальне становище і треба його змінити.

Недоліком є й те, що народні депутати працюють в апараті Президента. Або там, або там — так треба вимагати від кожного обранця народу.

Підготував Олексій ЄВСІКОВ.

ЗАКОНОТВОРЧІ...

Протягом двох років відбулося чотири сесії та позачергова. Проведено 372 пленарних засідання, на яких розглянуто понад тисячу різноманітних питань.

На першій сесії було прийнято лише два закони, на другій — дев'ять, на третій — 36, на четвертій — 44. Протягом роботи нинішньої, п'ятої сесії — 31 закон.

Десять законопроектів розглянуто у пер... сім — після ... опрацьовують...

Загалом з ... Верховної Р... закони і ко... 500 різних п...

Серед н... про держав... України, А... лошення н... раїни, Про... до ринкової ...

ЛАМЕНТСЬКИЙ МАРАФОН

думок. Їх розмаїття, ніде правди діти, інколи
ало. Скільки виборців, стільки й оцінок роботи
е ж бували хвилини, коли ми, виборці, знімали
бо він знаходив у собі сили прийняти опти-
е. Врешті, ми бажали перетворення опозиції
на стала незалежною державою. Тож шануймо-
го варті!

Бліц-інтерв'ю

КОЛИШНІ
РО НИНІШНІХ

араь про державний суверенітет і незалеж-
парламентами союзних республік, де, зокрема,
но верховенство республіканських законів, на-
СРСР відчували небезпеку наближення часу, ко-
структура виявиться зайвою. Тому, мабуть, 25
четвертий з'їзд проголосував проти визнання
проти проголосувала й більшість депутатів від

м цікаво, чи змінили свої погляди на незалеж-
путати СРСР від України. Наші кореспонденти
в'ю.

ОДЬКО, Уж-

ність з нас
е проти не-
роти розгля-
я як не під-
п'ятому з'із-
1 року депу-
в то числі
дтримали не-

арламент має
ом зроби-
нов закон
би віддавав
йним політи-
им у галузі
риспруденції.
мій погляд,
вати україн-
вони часом
сприймають-
куються про Верховну Раду у крамницях, у чергах за пенсією...

ИКА, Черка-

олишній на-
Я своїх пов-
адав, у мене
ах всі доку-
рховною Ра-
мію, колесо
о повернути
в тому числі
ент олиш-
еба було ро-
й законно.
речі.
ерховної Ра-
юся критич-
тягнуть із
скають бага-
ти хоча б
йне забезпе-
агато, а діла
е, як відгу-

Микола ТЕРНЮК, Харків:

— Парламент України як влада все ж таки відбувся. Але незважаючи на наявність у ньому багатьох відомих, і тих, що стали завдяки йому відомими, погіршення добробуту є очевидним.

Чи знає український парламент «закони стихії» і чи здатний він її підкорити? Судячи з основних напрямків його роботи — якщо й знає, то недостатньо. Хто може точно сказати, що законодавча база реформ гарантує нам успіх? Чи убезпечені ми від безпідставних рішень щодо фінансової політики? Скільки ще протягне народногосподарський комплекс України? Слабкість парламенту в слабкості його наукової бази. На Україні не існує інститутів, здатних забезпечити законодавчі акти комплексною науково обгрунтованою програмою. Виникають сумніви в можливостях нинішнього складу парламенту. Незважаючи на те, що він вже «притерся», його потрібно достроково змінити. І чим швидше це буде зроблено, тим скоріше ліквідується ситуація, коли один тягнеться до небес, а інший сповзає в канаву.

Інтерв'ю взяли
Микола ГОРВАТ,
Лідія ТИТАРЕНКО,
Микола КОСІВ.

ОКРАТІЯ?

дні здатний писати непогані закони (чи ті
и виконують, то вже інше питання). Але во-
є й недоліки, і часто доволі помітні.
перше, серед депутатів є військовослужбов-
це нонсенс. Не може людина бути членом
одавчої влади і одночасно займати посаду
онавчому органі. І відомо, що військо — це
авча влада. Генерали повинні відійти від
и на той період, поки вони депутати.
друге, шановні депутати не можуть бути
ми за кордоном. Це звичайне мавпування
більшовицької практики, що посли мали
депутатами. Якщо хтось хоче бути послом,
бо вона має скласти свої депутатські ман-
Інакше хто ж захищатиме інтереси вибор-
Народ обирав депутата, а не посла.
тій недолік у тому, що Верховна Рада часто
є клуб для мужчин. І незалежно від того,
хто вважає: Лариса Скорик сама становить
у цінність, ніж половина Ради, це ненорма-
становище і треба його змінити.
оліком є й те, що народні депутати працю-
апараті Президента. Або там, або там —
еба вимагати від кожного обранця народу.

Підготував Олексій ЄВСІКОВ.

Рейтинг

Депутат — не балерина

Так відповів народний депутат Д. Захарук на пропозицію газети визначити депутата року. «Затія виділити одного — глупа, бо діяльність багатогранна, і значна частина роботи відома тільки самому депутатові».

Себто можна розуміти, що кожен з депутатів вважає депутатом року... себе.

А ось думка іншого народного депутата: «Можу назвати кращого футболіста сезону, а ця «команда» програє в єдиноборстві з життям». А наостанок приписав: «Взагалі, це неетично, шановні!»

Неетично що: з'ясувати, кого колеги вважають лідером в повсякденній роботі, хто, на їх погляд, є найпопулярнішою особистістю? Чи й справді таких нема, як написав один із депутатів?

Як би там не було, а все ж таки з 400 депутатів відповіли на запитання лише 85. Отже, дослідження не відбулось...

ПЕРЛИ ІЗ СЕСІЙНОГО ЗАЛУ

Зараз наш уряд виступає в ролі факіра, який запустив руку в капелюх, і ми не знаємо: він витягне звідти чи то кролика, чи то голуба.

Національний банк має бути переданий під Верховну Раду.

Депутат Петров мені ззаду на вухо шепче: він знає, де взяти 3,5 мільярда на це.

Я перепрошую, я під впливом магнітного біополя, зумовленого Ларисою Павлівною.

Це ж можна було б також дещо в чому вирішити...

Іван Заєць, не хвилюйтесь, поіменно. Всі засвітяться, не бійтесь.

А, не всі грамотні. Ну, тоді поділіть сесію на грамотних і неграмотних, і будемо голосувати окремо для грамотних і неграмотних.

Важко пояснити таку ситуацію і виборцям, і людям.

Давайте не дивитись на меншість як на хвіст, який можна у будь-який момент відрубати.

Колхозы сейчас еще больше сплачиваются. Коллективно и погибать легче.

Кабінет міністрів від Прем'єра до рядового чиновника розділяє долю жолудя, що, як кажуть у народі, живе й не знає, який вітер його здує і хто його з'їсть.

Это хорошо, что нет телеэкрана сегодня, он отбирает половину ума и уверенности, это как для меня.

Президент вносить на Верховну Раду тільки Прем'єр-міністра і за погодженням з Верховною Радою шість міністрів.

Давайте друг другу смотреть правду в глаза.

День котлета, второй день котлета, третий день биточки. А потом хочется этого мяса.

Що чиєю власністю є, тим без винятку повністю керує даний орган.

Він погодився з тим, що його відхилили.

Вы ж посмотрите, Иван Степанович, вы одной рукой говорите так, а потом говорите: «Так уже взяты билеты».

Не треба мене лякати, що тут щось я чогось роздягаюсь, всі вже роздягнулись за цей час до такої межі, коли видно, вибачте на слові, все.

І біда в тому (я закінчую), що ми все закінчуємо на полуфабрикатах.

Я вам кажу, що «Різне» буде, і гарантую вам всім, що будете першими.

Может быть сюда сейчас и внести тут...

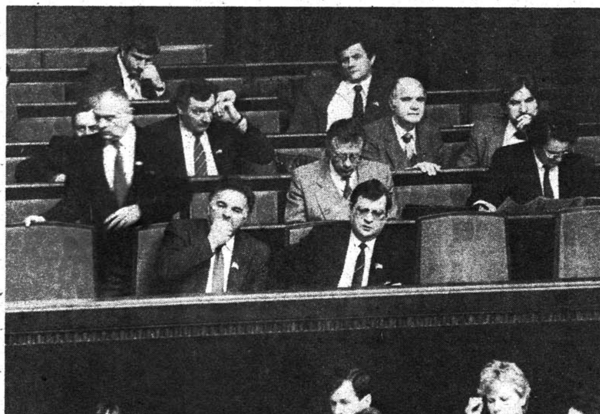
— Леоніде Макаровичу, я прошу сміх у залі не зараховувати в мій регламент.

— Ні, ні в якому разі, тим більше, що ви не сміялись.

Мы уже каждый, кто в какую сторону ест. Мы, например, сосиски кушаем в сторону Одессы, я уже до Умани их доел, если вытянуть. А депутат Мороз приближается уже к Любашовке.

Нужно бы депутатам, которые оказались за чертой бедности, выравнять это и проводить зарплату по месту работы.

І на остачу я хочу сказати вам велике спасибі за вашу терпимість до моєї вульгарної мови.

ЗАКОНОТВОРЧІСТЬ У ЦИФРАХ

Протягом двох років відбулося чотири сесії та позачергова. Проведено 372 пленарних засідання, на яких розглянуто понад тисячу різноманітних питань.

На першій сесії було прийнято лише два закони, на другій — дев'ять, на третій — 36, на четвертій — 44. Протягом роботи нинішньої, п'ятої сесії — 31 закон.

Десять законопроектів розглянуто у першому читанні, вісім — після обговорення доопрацьовуються.

Загалом з початку роботи Верховної Ради прийнято 123 закони і кодекси та понад 500 різних постанов.

Серед них — Декларація про державний суверенітет України, Акт про проголошення незалежності України, Програма переходу до ринкової економіки, Концепції: нової Конституції України; роздержавлення і приватизації підприємств, землі та житлового фонду; оборони та будівництва Збройних Сил; судово-правової реформи; проживання на території з підвищеними рівнями радіаційного забруднення внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС; Декларація прав національностей України.

Прийнято 58 законів, спрямованих на врегулювання економічних відносин і соціальний захист населення.

33 закони стосуються становлення суверенності України, розбудови правової держави, зміцнення законності, розширення демократії і прав людини.

Шість законів регулюють гуманітарні питання, сім — стосуються створення української армії.

На порядку денному п'ятої сесії — 93 питання. Майже половина з них перебувають у стадії розробки і доопрацювання.

АКТ ПРО ДЕРЖАВНУ САМОСТІЙНІСТЬ КРИМУ — ПРОБЛЕМА ПОЛІТИЧНА І ЮРИДИЧНА

Із виступів народних депутатів на сесії Верховної Ради України, яка розглядала політичну ситуацію в Криму

Кримська проблема

Юрій КОСТЕНКО

Наша Комісія на своєму засіданні розглянула ситуацію, що склалася у зв'язку з прийняттям Верховною Радою Криму Акта про державну самостійність. Зроблено всебічний аналіз можливих юридично-правових та економічних наслідків прийняття цього акта. Майже одностайно комісія дійшла висновків, що обласна Рада після надання їй статусу Верховної Ради чітко спрямувала свою роботу на відрив Криму від України. Важко, наприклад, зрозуміти, чому депутати Криму в умовах кризи, що наростає, замість законодавчих актів, спрямованих на соціальний захист та поліпшення умов праці і життя громадян, приймають закони про створення ради оборони, про референдум, про органи державної влади та ряд інших постанов, що не мають жодного відношення до проблем простого трудівника.

З другого боку, той шлях, що його пройшла Верховна Рада Криму, нагадує дещо діяльність Верховної Ради України, коли вона правовими актами закладала основи своєї державності. З цим можна було б в якійсь мірі погодитись, якби мова йшла про право нації чи народу на самовизначення згідно з документами ООН.

Характерно, що, за винятком кримських татар, в усіх інших народів, які мешкають в Криму, вже є свої національні держави. Тобто якщо й говорити про державність Криму, то в першу чергу слід вести мову про права кримських татар здійснити своє самовизначення. Але саме це право, право цього народу, сьогодні найбільше ігнорується органами влади Криму.

Тому, виходячи з міжнародно-правових норм, без врахування інтересів корінного народу, ні про яку державну самостійність мови бути не може.

Другий аспект пов'язаний з економічними, екологічними проблемами. Судіть самі. З трьох мільярдів 386 мільйонів кубометрів води, що використовується щорічно в Криму, дніпровська вода становить 2 мільярди 670 мільйонів кубометрів. Середня забезпеченість однієї людини в Криму водою становить 1350 метрів кубічних, або на 40 відсотків більше, ніж середній показник у самій Україні. Щоб здійснити водне забезпечення Криму, на Дніпрі збудовано шість водосховищ. При цьому затоплено 600 тисяч гектарів родючих чорноземів проти 360 тисяч гектарів земель Криму, що зрошуються.

Сьогодні можна впевнено сказати, що того Криму, який був у 1954 році, не існує. Є новий півострів з новою екосистемою, що обумовлена наявністю дніпровської води. Руйнування цієї системи призведе до катастрофічних наслідків, про які мовчать як політикани з РРК, так власне й керівництво Верховної Ради Криму.

І мова йде не про якісь економічні санкції. Надмірний забір води для Криму вже сьогодні призводить до засолення грунтів у Дніпровсько-Бузькому регіоні. А штучні моря гниють, що може привести до втрати головної водної артерії України. Тому, не кажучи про неспроможність Криму здійснювати взаєморозрахунки у світових цінах, бо це більш як 2,5 мільярда доларів щорічно, у разі відділення Криму Україна змушена буде в першу чергу задовольнити інші свої регіони у потребах на воду.

Підсумовуючи, можна зазначити:

Перше. Рішення Верховної Ради Криму порушують міжнародно-правові норми і чинне законодавство України, ведуть до соціальної напруженості і провокують міжнаціональні сутички.

Друге. Відрив Криму від материкової України загрожує повною руйнацією економічному потенціалу Криму і може призвести до екологічної катастрофи та втрати для більшості населення Криму сприятливого для життя людей середовища.

Третє. Верховній Раді України зупинити дію Акта про державну самостійність Криму та розглянути окремо питання про статус Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

В'ячеслав ЧОРНОВІЛ

Дело, конечно же, не только в незаконной попытке расчленения государства. Лидеры говорили и еще скажут о правовой стороне вопроса, я же хочу обратить внимание на политическую. Неужели вы, крымчане, не видите, что выступающие под красными и красно-синими знаменами, проводящие почти открыто пленумы компартии Крыма, ваши руководители сделали все для того, чтобы Крым сегодня стал самым консервативным уголком Украины, подлинным заповедником партократии, зоной бюрократического беспредела. Багрову и его соратникам нет дела до интересов не только крымских татар, украинцев, но и русских. Им хочется удержаться на плаву.

Почти полтора года назад Верховный Совет Украины пошел на создание нигде в мире не виданного чуда: автономного государства на территориальной основе без учета интересов коренной нации, единственно имеющей право на самоопределение. Как же воспользовались руководители Крыма предоставленными им широкими возможностями? Назовите мне политические решения, которые хоть как-то помогли решить крымскотатарский вопрос, сделали что-нибудь для местного самоуправления. Назовите мне экономические решения, облегчившие положение трудящихся. Не было таких решений. Неужели вы, жители Крыма, хотите превращения Крыма в еще одну Кубу, оторванную от цивилизации, нищий заповедник коммунизма.

Поймите, крымчане, в какую авантюру хотят нас с вами втянуть. Ведь экономически самостоятельный Крым совершенно нежизнеспособен. Неужели кто-то всерьез верит, что Крыму помогут щедрые миллиарды соседа, который сам терпит экономическое бедствие и не в состоянии разобраться со своими собственными многочисленными автономиями. Кстати, не территориальными, а национально - территориальными. Как все же удалось фашиствующим элементам из РДК, пользующегося поддержкой незначительной части населения Крыма, установить в Крыму обстановку физического террора и атмосферу страха? Ведь сегодня не секрет, что некоторые депутаты Верховного Совета Крыма, а там есть немало здравомыслящих людей, голосовали 5 мая не по убеждению, а по принуждению. Конечно, помогли РДК и многомиллионные инъекции извне. И преступное попустительство правительства Украины, некоторые структуры которого, в частности милиции и СБУ, прямо или косвенно поддержали в Крыму антигосударственные силы.

Но напрасно думают господа из РДК, топтавшие, сжигавшие государственные флаги и избивавшие оппонентов, что они руководят ситуацией на полуострове. Они — только слепое орудие хорошо организованного аппарата. И судьбу этих жириновских в случае победы партаппарата предугадать не трудно.

Где же выход? В признании Верховным Советом Украины неконституционности акта Верховного Совета Крыма от 5 мая. В отмене сверху и в бойкоте снизу референдума, который в современных условиях Крыма объективного результата не даст. Будет попросту фальсифицирован. В признании крымскотатарского Меджлиса как полномочного органа крымскотатарского народа вплоть до прямых выборов двухпалатного крымского органа власти.

В лишении нами же данного Крымскому облсовету статуса Верховного Совета Крыма, так как он в таком качестве населением Крыма не избирался, и в скорейшем проведении прямых выборов Верховного Совета автономной республики.

Последнее слово в затянувшейся драме Крыма должны, наконец, сказать с нашей помощью не группки авантюристов, а народы Крыма. От них в первую очередь зависит, чтобы багрово-коричневый пожар, вспыхнувший в Крыму, был наконец потушен, и Крым, а вместе с ним и вся Украина, не были ввергнуты в экономическую катастрофу и хаос межусобиц.

Володимир ПИЛИПЧУК

Щодо відносин України з її частиною, яка називається територією Криму, Республікою Крим. Ми повинні тут вести справу в трьох напрямах.

Переговори проводити з участю всіх сторін, які зацікавлені у вирішенні проблеми. Через те, що коли навіть буде Крим самостійним, економічні, міжнаціональні проблеми всередині нього не зникнуть. Ми повинні також створити обстановку законності. Для цього підготовлено пакет законів. Але одночасно вже прийняті закони повинні виконуватися.

Слід провести і референдум. Але я вважаю, що референдум про Крим має бути всеукраїнським. Це питання особливої ваги, і воно не може вирішуватися також знаскоку. Референдум слід провести і в Криму. І якщо народ Криму не підтримає рішення Верховної Ради, то вона повинна піти у відставку.

Справді, і Верховна Рада, і Президент зробили дуже багато поступок у питанні Криму. **Але одночасно і Президент, і Верховна Рада можуть записати це собі в актив мудрих політичних кроків. Ми зробили все можливе, пішли на всі поступки і врешті підійшли до межі, яку переступати не можна.**

Анатолій ГАВРИЛОВ

Сегодня, когда разыгрывается в очередной раз Крымская карта, я не имею права не поделиться некоторыми мыслями и наблюдениями как депутат парламентов Украины и Крыма.

Сразу скажу, что парламент Украины при всех его издержках, уважая стремление и волю населения Крыма, восстановил Крымскую АССР, хотя не он ее лишал, а РСФСР. И, казалось бы, Украина дала все карты в руки парламента Крыма для наполнения автономии реальностью. Но не тут-то было. Одно дело кричать и требовать дайте, но когда дело дошло до реальностей, стали ждать по старой привычке, что этим делом будет заниматься дядя с Киева, как раньше ждали дядю с Москвы.

Видя, что ситуация назревает очень серьезная и население Крыма спросит и задаст вопрос своим избранникам парламента Крыма: «А что же мы имеем от полученной автономии?», избрав методом защиты нападение, стали муссировать, искусственно накалять в парламенте Крыма вопросы, что это Украина посягает на Крым. И, что характерно, все чаще и чаще это мнение очень хитро и целенаправленно насаждал парламенту и населению Крыма спикер крымского парламента, мой коллега по двум парламентам Багров Николай Васильевич. Исходя из огромного опыта партдиктатуры, это все делалось как-то между прочим. А в это время парламент Крыма не без умысла бездействовал. Под любым предлогом снимались с повестки дня сессии актуальные проблемы Крыма. И не вам ли, Николай Васильевич, я после восстановления автономии Крыма говорил, что теперь начался процесс настоящей работы для нас, депутатов Крыма, депутатов Украины от Крыма. И к ней надо приступать немедленно. Взамен группа разбилась на группы, фракции. И не потому, что мы люди разные, а потому, что в разорванном коллективе легче найти сподвижников бредовых идей. И они появились. Отсюда обращение и к Президенту России на Верховном Совете Крыма, это и Акт провозглашения независимости, когда я выходил к микрофону и говорил вам, что у нас повестки дня нет, что мы не проголосовали за повестку. Так спонтанно появился этот Акт о независимости. Вместо того чтобы заняться реальным решением проблем, которые назрели, была созвана внеочередная сессия, принятие Закона о референдуме. Что, больше заниматься крымскому парламенту нечем было?! Да нет. Здесь просматривается все, так сказать, четко. Будучи первым секретарем обкома в застойное время, вы были божком на нашем полуострове. И после 19 августа почва ушла из-под ног. Как укрепить свои позиции и своих соратников?! Этот вопрос для вас стал первостепенным. И вы начали играть с населением Крыма. В конце концов нашли образ врага — Украину. Но ведь вы из этого же парламента. И ответьте мне, своим коллегам депутатам — когда вы так стойко и целенаправленно отстаивали интересы крымского населения, стоя на этой трибуне?

Вас на сессии практически не бывает, зато постоянно от вас слышно, что парламент Украины, и только он виновен во всех бедах населения Крыма. В то же время вы, член Конституционной комиссии, даже в такой ответственный момент, когда рассматривался проект Закона Украины о разделении полномочий, уехали в Одессу делить корабли. Это решат и без вас, на это есть президенты России и Украины. И вот теперь по вашей милости крымское население втянуто в очередную аферу. При этом снимаете с себя ответственность и снова перекладываете ее на народ. Якобы он затеял референдум, якобы делается это по просьбе опять-таки трудящихся, как это формулировалось в застойные времена. Ошибка моя как депутата Украины и ошибка наша с вами здесь в том, что после восстановления автономии не были назначены выборы крымского парламента, ибо депутаты облсовета выбирались в большинстве своем на платформе тогдашней КПСС, а отсюда сегодняшние результаты.

И последнее. Я как депутат Украины и Республики Крым снимаю с себя всякую ответственность в случае кровопролития в Крыму. И хочу сказать, что вы, Николай Васильевич, не Горбачов, который купил дачу далеко за пределами Москвы, вы и не Гамсахурдиа, который взял миллион и ушел. В Крыму брать нечего. А вы ответственный спикер парламента, который сегодня расколот на фракции и который, сегодня практически целенаправленно руководимый вами, не может выйти из тупика.

Поэтому я вам говорю, что сегодня полностью снимаю всю ответственность за те действия, которые будут проходить в Крыму. Призвал бы все население Крыма высказать свою личную позицию. Сегодня на нашей сессии я бы не прибегал к таким вопросам, что срочно распустить парламент и т. д. Надо дать право народу Крыма самому определиться: он с этим парламентом или без него.

Культура проти милосердя і права

Життя Рад

Коли я на власні очі побачив рішення виконкому Київської міськради за 19 лютого цього року про передачу в орендне користування Київському фонду культури нежилого приміщення на вулиці Хрещатик, 48, а затим і ордер № 19427, то, відверто кажучи, зрадів. Врешті-решт, вирішилося питання даху фонду культури, якого він не мав майже всі чотири роки свого існування. Та коли стало відомо, що приміщення вже виділено, діяльність фонду в прямому значенні цього слова наштовхнулася на зачинені двері..

Коли В. Тимошенко ще оббивала пороги Київського міськвиконкому і, заручившись підтримкою членів депутатської комісії міськради з питань розвитку культури, доводила, що для закладу культури найкраще місце саме в центрі столиці України, з'ясувалося: приміщення вже зайнято. Бо переваги його розташування оцінила не тільки вона, а ще й голова тоді ще Ленінської (нині Старокиївської) райради і райвиконкому А. Селіванов: будинок по вулиці Хрещатик, 48, знаходиться на його території. І голова щедрою рукою віддав приміщення в оренду двом малим підприємствам: Центру слухової реабілітації «Аврора» та «Юрекконсульту», що займаються (чи, точніше, збираються займатися) відповідно виготовленням слухових апаратів для інвалідів і наданням різноманітних юридичних послуг особам та організаціям.

Що й не кажи, а на перший погляд справа корисна за умов нашого бідарського становища інвалідів та загальної юридичної безграмотності населення, а отже, голова все зробив правильно. І воно справді так, якби не деякі маленькі штришки до загальної картини.

По-перше, назване приміщення має загальну площу 150,2 квадратного метра, а згідно з документами про розподіл прав на володіння між міськвиконкомом Києва і столичними районами до відання й розпорядження райвиконкомів переходять приміщення, площа яких менша за 150 квадратних метрів. Отже, Селіванов віддав у оренду не своє приміщення, про що й повідомив директорів МП начальник тресту нежилого фонду Київського міськвиконкому В. Шайдецький. Він же попередив директорів, що в противному разі змушений буде звернутися до держарбітражу, щоб скасувати договори про оренду з ЖЕК № 102 Старокиївського району Києва. Директори його звернення зігнорували і приміщення не звільнили.

По-друге, стала відомою й причина такої непоступливості директорів «Аврори» Ю. Соколова і «Юрекконсульт» З. Давидянц.

Розглянемо «Юрекконсульт». З відповідних документів з'ясувалося, що 28 жовтня минулого року відбулися установчі збори спільного малого підприємства «Юрекконсульт», засновником якого стали громадяни З. Давидянц, О. Покришук, Л. Пукас та виконком Ленінської райради в особі... його голови А. Селіванова. Є ще й відповідний запис в установчому статуті СМП: «Статутний фонд підприємства складається з грошових засобів громадян-засновників і нерухомого майна у вигляді службового приміщення, яке надається виконкомом Ленінської райради народних депутатів м. Києва з переважним правом його викупу малим підприємством у разі роздержавлення і приватизації». 50 квадратних метрів площі не в своєму будинку віддали, оцінивши їх в 50 тисяч карбованців. Інші три засновники внесли по 5 тисяч. Цікавим, як на мене, є й запис у договорі про передачу в оренду приміщення від 28 листопада 1991 року — «на невизначений термін». Певно, до початку приватизації...

Не менш цікавою є й ціна за оренду дорогоцінної площі в центрі столиці України. ЖЕК № 102 запросив з «Юрекконсульту» аж 70 карбованців щомісячно за всі 50 квадратних метрів(!!!) (Типовий договір оренди нежилих приміщень від 3 січня 1992 року). В. Тимошенко ж з радості, що нарешті одержала приміщення, за ордер заплатила 1423 карбованці, а за кожний квадратний метр сплачуватиме 35 карбованців щомісячно. Коментувати не буду, вибачте за надмірну кількість цифр, але то факти, то нехай вони й промовляють самі за себе...

Є в цій справі, як на мене, ще один, морально-етичний момент. У всьому світі представники влади намагаються триматися подалі від комерційних структур, щоб, як дружина Цезаря, бути поза підозрою. У нас же... Цілком ймовірно, А. Селіванов особисто жодної копійки не одержав з «Юрекконсульту», а діяв в інтересах людей. Не заперечую. Але як пояснити все вищезгадане? Та й взагалі, навіщо такими діями компрометувати владу. Їй і так, бідній, дістається «на горіхи». Термін «прихватизація» народився, певно, саме в таких «операціях»...

У Старокиївській райраді про конфлікт знають. Більше того, після звертання В. Тимошенко до представника Президента в Києві І. Салія підготували грунтовну відповідь, де пояснили деякі моменти. По-перше, низька ціна за оренду для «Юрекконсульта» встановлена тому, що підприємство це спільне: фізичних осіб разом з райвиконкомом, а отже, проходить як бюджетна організація. А. Селіванов значиться в установчому статуті тому, що такий порядок оформлення документів, за яким треба за райвиконком писати «в особі», а далі прізвище керівника. Знову ж таки не заперечую і не коментую. Сам же А. Селіванов у відповідь І. Салію (№ 316/11 за 23 березня 1992 року) стверджує, що рішення міськвиконкому про розподіл майна на міське і районне (№ 26 за 13 січня 1992 року) не дає місту права розривати раніше укладені орендні договори, а отже, приміщення залишаються «Аврорі» і «Юрекконсульту».

Я зустрівся з директором «Аврори» Ю. Соколовим і те, що почув від нього, вразило ще більше. Як мовиться, своїм горбом він, кандидат біологічних наук, фахівець із світовим іменем, «пробив» виготовлення слухових апаратів, щорічна потреба України в яких становить 50 тисяч. Причому «Аврора» в особі її директора умовила відому датську фірму «Отикон» виділити для справи 100 тисяч доларів без створення спільного з українською стороною підприємства, а також під чесне слово директора наймодерніше устаткувати виробництво і вперше в СНД у Данії підготувати фахівців із складання апаратів. Знайшовши спонсорів, «Аврора» вже вклала в капітальний ремонт приміщення 300 тисяч карбованців, підготувала всю справу технологічно і з 1 квітня мала випускати продукцію такої якості, що експлуатувати й ремонтувати її можна і тут, і за «бугром». Це, що називається, продукція світового стандарту. Але, як відомо, «Аврору» попросили на вихід... «Ви знаєте, я над «Авророю» б'юся дев'ять місяців, над слуховими апаратами — все життя, — говорить Ю. Соколов, — мені пропонували роботу за кордоном, але я хочу працювати вдома. Інколи просто розпач охоплює...»

І я його зрозумів, бо усвідомив ще одне: якщо хтось і «витягне» Україну із сьогоднішньої безодні, то тільки такі люди.

Дивна ситуація: в одному приміщенні зіштовхнули культуру, милосердя і право. І як наслідок: не працює «Аврора», а В. Тимошенко силоміць захопила не зайняті ще кімнати і документи «Юрекконсульту» в них і чекає. На що, мені особисто невідомо. Може, на прийняття українським парламентом чіткого закону про комунальну власність і початок нормальної цивілізованої приватизації. Можливо, на рішення І. Салія. А може, й просто нормального обстеження і обміру площ, що видаються сьогодні під будь-які офіси некваліфіковано, елементарно недбало й неузгоджено. Чому так стверджую? Бо дізнався: спірна площа в документах райвиконкому становить 150 квадратних метрів, у документах міськвиконкому — 150,2. Тож чий той нещасний будинок? У всякому разі, влада цього не знає. А жаль... Та, як кажуть, яка влада, такі й вади. А надати окремі приміщення всім, то було б, певно, для неї занадто розумно. Але, з'ясувалося, можливо. Коли матеріал цей був уже готовий до друку, під час розмови з А. Селівановим дізнався: «Юрекконсульт» уже одержав нове приміщення в іншому місці. А фонд культури і «Аврора»? На думку А. Селіванова, вони теж повинні працювати в окремих приміщеннях. Тільки ж хто має їх виділити? А. Селіванов факт зіткнення на одній площі трьох різних орендарів пояснив просто: райвиконком приймав своє рішення ще до того, як визначився міськвиконком, і ніякої особистої зацікавленості він у цій справі не має. Так і сказав: «Я нічого не маю ні проти милосердя, ні проти культури. Вони потрібні і районові, і містові. А коли приймалися рішення, не було чітко визначено, що з власності належить районові, а що — місту. Нема цієї ясності й сьогодні».

А мала б бути. І, повторюю, хто ж, як не влада, це може вирішити. Голова київського департаменту з гуманітарних питань В. Дончик, який прийшов «розбиратися» на Хрещатик, 48, для себе з'ясував, що тут не можна визначитися тільки за принципом «хто потрібніший». На його думку, остаточне слово повинні сказати юристи. А як на мене, то не тільки сказати, а ще й визначити, хто і кому має сплачувати компенсацію за витрати, коли одну з організацій виселять. Звісно, ним має бути той, хто наплутав з документами.

Володимир СКАЧКО

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про управління в галузі використання і охорони надр України

З метою розмежування функцій щодо управління в галузі використання і охорони надр між органами державної виконавчої влади України **постановляю:**

1. Покласти на Державний комітет України по геології і використання надр:

розробку концепцій і проектів державних програм розвитку мінерально-сировинної бази та проведення робіт по геологічному вивченню надр;

державну реєстрацію всіх геологорозвідувальних робіт у межах України;

видачу суб'єктам підприємницької діяльності спеціальних дозволів (ліцензій) на види діяльності, пов'язані з пошуком (розвідкою) корисних копалин, а також разом з Держгіртехнаглядом України на експлуатацію родовищ корисних копалин, за винятком підземних вод, підготовку пропозицій щодо встановлення квот на їх видобуток:

створення державного інформаційного геологічного фонду, ведення кадастру родовищ корисних копалин та державного балансу запасів;

затвердження (або погодження) нормативних документів з питань ведення геологічних робіт, державного обліку робіт по геологічному вивченню надр, утворення фонду родовищ та балансів корисних копалин;

встановлення переліків корисних копалин державного та місцевого значення;

здійснення контролю за виконанням державних програм геологорозвідувальних робіт, геологічних завдань і замовлень;

методичне керівництво роботами по геологічному вивченню надр, що виконуються підприємствами і організаціями незалежно від форм власності та відомчої підпорядкованості, і прийняття рішень з цих питань, обов'язкових для виконання всіма підприємствами, організаціями і громадянами.

2. Встановити, що Державний комітет України по нагляду за безпечним веденням робіт у промисловості і гірничому нагляду в галузі використання і охорони надр:

бере участь у розробці проектів державних програм розвитку народного господарства в частині видобутку корисних копалин та їх використання;

надає гірничі відводи на всі види користування надрами, крім видобування корисних копалин місцевого значення;

погоджує питання забудови родовищ корисних копалин та списання їх запасів з балансу підприємств;

здійснює державний нагляд за проведенням робіт по геологічному вивченню надр, їх використанням та охороною, а також за використанням і переробкою мінеральної сировини.

3. Покласти на Міністерство охорони навколишнього природного середовища України:

координацію діяльності міністерств та інших органів державної виконавчої влади в галузі охорони і використання надр;

погодження нормативних документів, які розробляються іншими органами державної виконавчої влади з питань користування надрами;

видачу дозволів на видобування підземних вод.

4. Утворити Державну комісію України по запасах корисних копалин при Державному комітеті України по геології і використанню надр.

Основними завданнями Державної комісії України по запасах корисних копалин вважати:

встановлення кондицій на мінеральну сировину для підрахування запасів корисних копалин в надрах;

прийняття на підставі висновків експертиз рішень щодо кількості й ступеня вивченості запасів розвіданих родовищ корисних копалин і стану підготовленості їх до промислового освоєння.

Кабінету Міністрів України розробити і затвердити Положення про Державну комісію України по запасах корисних копалин, а також визначити структуру та чисельність працівників цієї Комісії.

5. Указ набуває чинності з дня його підписання.

**Президент України
Л. КРАВЧУК**

м. Київ
30 квітня 1992 року

Повертаючись до надрукованого

Дещо треба уточнити

У «Голосу України» від 14 квітня надруковано замітку «Пішла третя на четверту». В неї вкралась неточність. Розповідаючи про судове засідання, де мали розглядати позов народного судді Володимира Ярошенка до Кіровоградського облтелерадіооб'єднання та журналістів Юрія Репейника і Марію Лебідь, на основі їхніх передач, зроблено висновок, що «каменем спотикання став вилучений в аеропорту дефіцит, який мав летіти у Благовіщенськ». Як виявилось, тим товаром займався інший суддя. Автомобільних шин там не було. За цю неточність я й прошу пробачення у читачів та судді В. Ярошенка.

Автомобільні шини типу «Сніжинка», про які йшлося в замітці, з'явились у кабінеті судді 4 лютого ц. р., куди їх доставили співробітники лінійного відділу міліції Кіровоградського аеропорту з іншою партією вилученого товару.

**Микола ВОЛОК,
власний кореспондент
«Голосу України».**
Кіровоград.

Кожний день і все життя

Сумний репортаж

З МІНИЛИСЯ часи — змінилася журналістика. Які нариси, які замальовки! Що не матеріал, то зведення з поля бою — економічного, політичного...

Але доки політики воюють, листоноші розносять листи, машиністи водять поїзди, дільничні лікарі обслуговують виклики.

— Бабусю, ти сьогодні пізно? — кричить Артемко в туманний ранок, але Олімпіада Йосипівна лише махає у відповідь рукою: мовляв, зачини двері, бо застудишся — й повертає за ріг будинку.

У свої шістдесят вона зберегла молоду рухливість і їде — не наздоженеш. Кажу їй про це — сміється:

— Чи ж так бігала у молоді роки... А тепер і хотіла б повільніше, та життя підганяє. Вдома справ — бачили, а на дільниці — побачите.

...У фельдшерському пункті холодно. А як роздягати малюків? Олімпіада Йосипівна і не просить. Акуратно піднімає дитячі сорочечки й вислуховує.

— Розумниця, добре дихаєш. А зубки як? Матусю, шкаралупу від яйця треба давати, потерти — і в суп... Так, а тут у нас що? Два з половиною роки — і майже не розмовляє. Мамо, а ви достатньо спілкуєтеся з сином? Спробуйте з малюнками... Хто наступний?

Які матері, такі й діти. Дехто ніби світиться від чистоти й догляду, а цей... Біленький, пухленький, а одягнений в запране лахміття. Погляд сам по собі перескакує на матір. О Боже! А в лікаря і голос не затремтів:

— Отже, більше не п'єш. Давно? Місяць... Дивись, відберемо дитину.

Дільниця Олімпіади Гольдіної приписна — села й хутори навколо Щорса радіусом 30 кілометрів. На десять сіл і п'ять хуторів — чотири дитсадки, п'ять шкіл і малята при мамах та бабусях — всього 930 дітей. Тричі на тиждень Олімпіада Йосипівна приймає в поліклініці, двічі — проводить огляди у школах та дитсадках, на виклики виїжджає щодня. Але все відносно. Сьогодні виїздний день, та доки не прибула машина, хіба відмовиш тим, хто прийшов за довідкою, рецептом, порадою? Нарешті з вулиці чується сигнал, і ми поспішаємо до «газика».

...Лікар у школі — на добро. З уроків знімуть. Тільки які класи? Шостий-сьомий! Ура-а-а!

А самій Олімпіаді Йосипівні шкільні огляди завдають прикрості. Колись вважалося: сільські діти здорові діти. Нині ж — у когось печінка не в порядку, у когось сердечко дає себе знати, у когось падає зір.

— Нічого дивного, — зітхає лікар, — навантаження зростають, харчування погіршується.

— І це в селі?

— Даремно дивуєтесь. Знаєте, у скільки сьогодні обходиться, щоб прогодувати школу? Колгоспи, котрі трохи багатші, ще допомагають, а бідні... Відмагаються тим, що, мовляв, власне «колгоспних» дітей у школах — одиниці, а на «чужих» витрачатися не хочеться.

Олімпіада Йосипівна не перебільшує. Діти на очах втрачають здоров'я. Хто минулої осені почувався добре, нині жаліється на втому, часті недуги. Щитовидна залоза збільшена в кожного четвертого. Ось вони, невивчені малі дози радіації.

— Я раджу директорам шкіл ставити питання про харчування перед райрадою — не наважуються. А я не маю повноважень щось вимагати. Треба визначатися щодо статусу дільничного лікаря, а сільського — то й зовсім обов'язково. Поміркуйте: на моїх очах росте покоління за поколінням. Кому, як не мені, заступитися за їхнє здоров'я? Та прав не маю.

На темному обличчі жінки, оголюючи беззубі ясна, з'являється щось схоже на усмішку. І ця мати буде ростити дитину?! Втім, невідомо, чи буде краще, якщо виховання її візьме на себе держава.

...У дитячий садок Олімпіада Йосипівна не збиралася, та почула скаргу — і ми попрямували.

— Здрастуйте, я до вас з кореспондентом. А де завідуюча?

Послали за завідуючою. Та прибігла хвилин через тридцять, засапавшись. Почала бубоніти незв'язні виправдання. Виправдуватися було чого: з дитячого раціону зникають дефіцитні продукти, малюків часто-густо годують несвіжою кашею. Батьки вже скаржились, і ось знову. А тому Олімпіада Йосипівна, ніби не помічаючи стану завідуючої, котра хвилюється, як школярка, запитує: чому такого-то числа дітям давали булочки без масла, а такого-то замість компоту напували чаєм? Чому каша на полудень вариться під час обіду? І де вона, завідуюча, перебуває під час роботи?

— Череду пасла,— видушує та — і її стає шкода: напевне ж не на пляжі засмагло її обличчя, і не від гри у теніс зашкарубли руки, які метушаться, метушаться у невизначених жестах...

Я бачу: лікарю коштує зусиль наполягати на відповідях. Але треба — і вона їх одержує.

...Сьогодні викликів небагато, нескладні і в ближчих селах. Двері назустріч лікареві відчинено привітно.

— Знову ангіна? Дуже погано. Треба до стаціонару.

Мати заперечливо хитає головою: господарство нема кому доручити. Що поробиш, село є село. Та й звикли маленьких дітей лікувати вдома. Трапляється, дитя втрачає вагу, нічого не їсть, а мати й слухати про лікарню не хоче. Доводиться їздити щодня, обслуговувати на місці. Та не будь-яке захворювання вдома виліковується. Дитині з ревматизмом потрібен постільний режим — чи будуть його дотримувати в домашніх умовах? Та ніколи! Або ось цього, з постійними ангінами, треба обов'язково забрати з вологої хати до сухої і світлої палати й провести повний курс оздоровлення. Але мати проти, амбулаторне ж лікування, якщо дитину возитимуть на процедури автобусом, нічого не дасть. Напевне, в умовах великого міста розмова завершилася б вимогою написати розписку про відмову від госпіталізації. А тут...

— Коли так, записуйте, — лікар диктує один з «бабусиних рецептів».

Ох і назбирала вона їх! Деякі я навіть занотувала — такі несподівані, а в наших умовах, коли в аптеці бракує найпотрібнішого, просто рятівні.

...До Щорса повертаємося, коли день уже хилиться до вечора. Розімліла на сонці асфальтова стрічка дороги м'яко стелеться під колеса. За віконцем біжать поля й сади. Їхати б і їхати...

— Не те, що пішки, — ніби читає мої думки Олімпіада Йосипівна.

Справді, походити їй довелося, та й нині інколи доводиться, коли машини немає. Влітку ще нічого, а ось восени, взимку... Але не скаржиться. Втім, вона, схоже, ніколи й ні на що не скаржиться, як і більшість людей покоління, що звикли до труднощів.

Зрісши в багатодітній сім'ї, вона вивчилася завдяки батькові, котрий, повернувшись з фронту зовсім хворою людиною, сказав: доки я живий, учись. Коли він помер, почала підробляти, так і протрималася. Сюди, до Щорса, приїхала практично без речей, але з двома валізами книг. Щиро вірила: вони допоможуть їй бути корисною. Довелося, проте, ще немало пережити і відчути, щоб стати справді корисною в умовах, які жодними книгами не передбачені.

Навчилася шукати підходи до господарників, умовляти мам. Навчилася тактовно, але наполегливо добиватися свого. Ні голосу не підвищить, ні різкого жесту не зробить. У хвилину прикрості лише збереться — і ніби тонким льодком візьмуться риси відкритого і доброго обличчя. Але він зразу ж і розстане, і ось вже жарт зривається з губ, і зникає напруга у розмові. «Терпіння і терпіння», — здається, говорить вона собі. Адже мова про дітей, які зовсім не винні в тому, що дорослі не вміють по-людськи влаштовувати своє життя.

Їхати б і їхати, та вдалині вимальовуються корпуси районної лікарні. Років двадцять тому я неодмінно написала б про них детальніше, як і про нові фельдшерські пункти, і про багато чого іншого, що різнить нинішні будні сільського лікаря від попередніх. Не лише тому, що так було заведено, а й тому, що тоді вірилося: ентузіасти врятують світ. Тепер не віриться. А тому не хочеться про корпуси, а тільки про людей, які, доки політики говорять, розносять листи, водять поїзди, ходять на виклики хворих. І ще — тішаться внуками, котрі їх зустрічають після тяжкого дня, як зустрічає Олімпіаду Йосипівну маленький Артемко:

— Бабусю, — відчиняє він двері, — а я тебе так чекав!

Марина ДЯТЛОВА, оглядач з питань охорони здоров'я.

Щорс Чернігівської області.

МАНДРІВНИЙ ТЕАТР,

або Кілька штрихів з акторського життя «на колесах»

Його називають реліктом української культури. Справді-бо, театр «на колесах», у постійних роз'їздах — коли це було? Звісно, у минулі часи. І все ж таки доля Ніжинського драматичного театру імені М. Коцюбинського саме така: до рідного міста актори вже шість десятиріч повертаються лише на репетиції, на короткий відпочинок. Та ще хіба для того, щоб порадувати земляків у районному Будинку культури, бо власного приміщення не мають, черговою прем'єрою. А потім знову надокучлива дорога, скромні блага райцентрівського готелю, таке-сяке коопторгівське харчування. І звісно, зустрічі з глядачами. Можливо, якби не передчуття отого побачення зі своїм глядачем, то вже ніщо не зрушило б з місця ніжинських артистів. Бо мандрівне життя, зрештою, набридає. А заробітки? Та які вони в членів трупи провінційного театру? Доволі скромні.

Заслужена артистка України Ганна Пащенко не нарікає на долю:

— Ви знаєте, як почуваєш себе, коли виступаєш у майже порожньому залі? Я це вже пережила в обласному театрі. А тут у нас постійний аншлаг.

Дванадцять акторів у театрі. Переконаний, що не перебільшують, коли кажуть: «У нас якщо рік-півтора хто витримає, то далі йому вже не страшні ні Крим, ні Рим, ні мідні труби...»

У багатьох за плечима десять, а то й двадцять років роботи в пересувній трупі. Повірте, то нелегко. Особливо тим, у кого сім'ї, діти. Маленька Соломійка, донечка акторки Ольги Чумаченко, з двох місяців кочує з мамою і театром по всій Україні. Іншого життя вона й не знає.

— У це навіть важко повірити, — каже Ольга Федорівна. — Але ж свого житла довгий час ми не мали. То мандрівний театр був нам заодно і за домівку. Де б ми жили без нього? Лише недавно, восени, нарешті справили новосілля в Ніжині.

Але сім акторів щоразу повертаються до рідного міста, щоб... знову поселитись у готелі. Та за всіх побутових, житейських труднощів, незважаючи на театральну кризу, ніжинська трупа щороку знаходить свого глядача. То, як правило, люди, не розбещені мистецькими видовищами. І, можливо, саме тому вони небайдужі до сприйняття акторського дійства, щиро реагують на побачене й почуте в театрі. Недавно творчий колектив був приємно подивований: у селах Борзнянського району за годину—дві до початку вистави клуби були вщент заповнені глядачами. Ще раніше займалися місця ближче до сцени...

Нічого несподіваного в тому нема. Адже сільське населення здебільшого позбавлене можливості поціновувати роботу акторів-професіоналів, як то кажуть, віч-на-віч. Таким чином виникає парадоксальна ситуація: ніби й театрів маємо багато, але масовий глядач, особливо у провінції, не бачив їхніх вистав і не має бодай найменшого уявлення про ці творчі колективи. Напевне, тому так тепло й зустрічають мандрівних митців у містечках і селах України. Приїзд професійної трупи — то мистецька подія для глибинки. Торік Ніжинський театр з успіхом гастролював на Сумщині, навіть у Молдові. А ще були Золочів, Броди, Червоноград, Сокаль, Очаків, Ізмаїл...

Чим приваблює театр глядача? Характеротворенням, майстерно поданим народним гумором, душевною, щиросердною грою.

— Та навіть і декораціями, хоч возити їх із собою не так уже й легко,— зазначає директор театру Віктор Гаврилюк. — Але в нас немає звичного поділу: це ось «фірмова» вистава, а це — заробітчанська, на виїзд.

У репертуарі ніжинців інсценізована «Кайдашева сім'я» І. Нечуя-Левицького, «Мина Мазайло» М. Куліша, «Душогуби» І. Тогобочного та інші відомі п'єси. Нині з колективом співпрацює на контрактних умовах сумський режисер Олександр Бойцов-Троцький, який здійснив постановку комедії за мотивами народних анекдотів «Сватав Гриць удовицю» Володимира Канівця. Дотепний гумор XIX століття досить вдало зазвучав на сцені у виконанні акторів Ганни Пащенко, Віталія Коваля, Людмили Чевигелової, Григорія Литвиненка, Ганни Білецької, Ольги Чумаченко, Андрія Мазепи.

...Опустилася завіса. Стихли оплески. Чоловік-роботяга, мій сусід по ряду, киває мені, мов знайомому: «От цей Мазепа дає!» Я з розумінням усміхаюсь у відповідь: справді, молодці, дуже гарно, професійно передали дух звичаїв минулого століття, народної мудрості. І був дещо знічений через кілька хвилин після прем'єри, ледь розпізнавши акторів без гриму, без національного вбрання. Втомлені. Змарнілі. Навіть постарілі. Очевидно тому, що сповна й без жалю віддали глядачам свою стрімкість, свою легкість, свою бадьорість!

А втім, хіба це й не так? Лише нездари економлять на цьому. А для митця — це і сенс життя, і водночас катарсис.

Сергій ПАВЛЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Ніжин Чернігівської області.

На знімку: сцена з вистави «Сватав Гриць удовицю» (зліва направо) заслужена артистка України Г. Пащенко, артисти В. Коваль, Г. Білецька, А. Мазепа.

ПОПУТНОГО ВІТРУ,

СІМ ФУТІВ ПІД КІЛЕМ, БЕЗ ШТОРМІВ І ВТРАТ!

В історичному вимірі два роки нинішньої Верховної Ради України важко переоцінити. Змінилися не тільки система й Державний прапор, Герб та Гімн, а й ми, громадяни України, іншою стала наша свідомість. Ми, як ніколи досі, відчули, що ми є народ, який будує свою державу. І свідомість цю, що б там не говорили про парламент, великою мірою формував саме він. Усе, що відбувалося у сесійному залі, нікого не залишало байдужим.

Яких тільки штормів не зазнав цей білокам'яний корабель! Втеча першого Голови парламенту, мітинги і голодування біля його стін, протистояння більшості й опозиції, шквали суперечок у залі, кризи, загроза перевороту і арешту Голови другого...

Але миттєвості єднання сильніші: Декларація про державний суверенітет України, Акт про проголошення незалежності України і закони, закони, закони... Це титанічна праця.

Всеукраїнський референдум і вибори Президента України — то найбільша і найоб'єктивніша оцінка роботи парламенту. Йому і його капітану — Голові третьому — попутного вітру і сім футів під кілем, без штормів і втрат...

Світлана ПИСАРЕНКО.

Фото Олександра КЛИМЕНКА, Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Експрес-новини

Прокурор округу Лос-Анджелес заявив, що він звернеться до судді з проханням ще раз розглянути справу одного з чотирьох поліцейських, визнаних невинними в побитті торік темношкірого водія. Рішення суду присяжних про виправдання поліцейських викликало одне з найкривавіших в історії США етнічних заворушень.

* * *

ООН виключила можливість вдатися до миротворчих зусиль у Боснії і Герцеговині, характеризуючи ситуацію там як надзвичайно небезпечну. У заяві ООН також відзначено, що дедалі гірше становище в республіці загрожує поточній миротворчій місії Об'єднаних Націй у Хорватії. Генеральний секретар цієї міжнародної організації Галі порекомендував евакуювати тимчасовий миротворчий персонал ООН з Сараєво, доки ситуація не поліпшиться.

* * *

Афганістан і Росія видали спільну заяву, в якій підкреслюється, що обидві країни остаточно порвали з минулим і готові розпочати нову еру двосторонніх відносин. Сторони пообіцяли забезпечити швидке й безумовне звільнення військовополонених.

* * *

У столиці Нігерії Лагосі поліція мала сутички з демонстрантами, які протестували проти занепаду економіки і, зокрема, нестачі пального. За деякими повідомленнями під час зіткнень загинули щонайменше три особи. Поліція перекрила дороги, щоб встановити контроль над демонстрантами. Власті також вжили заходів проти вивезення контрабандою товарів до сусідніх країн.

* * *

Представники країн — членів Міжнародного банку реконструкції і розвитку на нараді в Парижі відмовили африканській країні Малаві у поданні додаткової допомоги доти, доки там не поліпшиться становище з додержанням прав людини. Однак постачання гуманітарної допомоги продовжуватиметься.

* * *

Президент Франції Міттеран, перебуваючи в Литві, запропонував, щоб НБСЄ порушило питання колишніх радянських військ, які дислокуються в цій країні. За словами Міттерана, перебування іноземних військ у незалежній Литві є неприйнятним. Учора французький Президент виступив у литовському парламенті, а потім відбув до Естонії.

* * *

Комітет сенату США у закордонних справах схвалив законопроект, що надає широкі повноваження Президентові Бушу в здійсненні допомоги колишнім радянським республікам. Але документ ще має бути схвалений сенатом і палатою представників американського парламенту. Буш хоче, щоб конгрес прийняв цей законопроект до його червневої зустрічі з Єльциним.

* * *

Профспілка робітників громадського сектора ФРН рекомендувала своїм членам прийняти пропозицію уряду підвищити зарплату на 5,4 відсотка і покласти край 11-денному страйку. Однак, за повідомленням телебачення, пропозицію схвалили лише 40 відсотків робітників.

ТЕНГІЗ — ШЕВРОН: УГОДА СТОЛІТТЯ ПІДПИСАНА

Подробиці

Минулого тижня в Алма-Аті підписано протокол між урядом Казахстану та американською корпорацією «Шеврон» про створення спільного підприємства для освоєння Тенгізького нафтового родовища. З цією подією казахстанських та американських підприємців привітав Президент республіки Назарбаєв.

На прес-конференції, що відбулася після підписання проекту, журналісти змогли детальніше дізнатися про «угоду століття», яку ще недавно називали «пограбуванням століття». Згідно з підписаними документами, спільне підприємство «Тенгіз Шевронойл» протягом 40 років розроблятиме два казахстанські родовища нафти — Тенгізьке та Королівське. Витрати на це з американського боку вже найближчим часом становитимуть близько 2 мільярдів доларів. У цілому ж інвестиції за час освоєння досягнуть 20 мільярдів доларів. Поки що доходи розподілятимуться один до чотирьох. Але після того, як витрати партнерів окупляться, казахстанська сторона з кожного долара прибутку отримуватиме 80 центів. Спільний проект орієнтований на експорт продукції. А це означає, що до одного з портів Чорного моря збудують нафтопровід.

Незалежні експерти, які контролювали баланс інтересів у проекті, стверджують, що в ньому повною мірою враховані умови обох сторін, в тому числі і справедливий розподіл прибутку між партнерами.

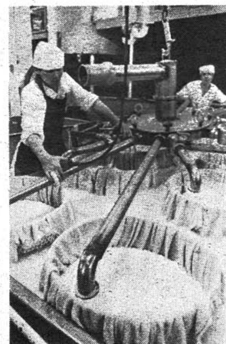
На запитання вашого кореспондента, чи не стане швидка розробка згубною для родовища, як це сталося із Самотлором, президент фірми «Шеврон оверсіз петролеум інк» Річард Мацке відповів:

— Строк у 40 років обрано не випадково. Він дасть можливість здійснити розумну розробку покладів нафти. Більш того, після цього ще близько 35 процентів «чорного золота» залишиться Казахстанові. Що ж до навколишнього середовища, повинен вас запевнити: «Шеврон» використовує тільки сучасні, екологічно чисті технології.

Документи підписано, а час покаже, що сталося у столиці Казахстану: «угода століття» чи «пограбування століття». Чекати недовго — якихось сорок років.

Тетяна КОСТІНА
Алма-Ата.

Фотофакт

Сир не тільки для мишей

Зоною вільного підприємництва оголошено Алтай. І відразу цей край почав притягувати своїми природними ресурсами західних партнерів. Серед інших дарів алтайської природи найбагатший — природні випаси. Такого різнотрав'я більше немає ніде в Росії. Саме тому на Алтаї й виготовляється король сирів — «Швейцарський». А за твердженнями зарубіжних спеціалістів, м'яса й молока такої якості, як тут, у світі небагато. Проте виготовлення сирів на старому устаткуванні, що зображене на знімку, справа нелегка і вимагає від сиророба не тільки вміння, а й чималих фізичних зусиль. Можливо, устаткування західних фірм полегшить цей процес. А отже, і продукції буде більше.

Фото ІТАР — ТАРС.

НАШОГО ШОКОЛАДУ НЕМАЄ. ЇСТИМЕМО ЇХНІЙ?

Nestlé

Презентація

Чого тільки не виробляє найбільша в світі харчопромислова швейцарська фірма «Нестле»! Передовсім у списку пропонованих нею товарів — розчинна кава (продукт який фірма виготовила першою у 1938 році), какао, інші напої. Потім йдуть дитячі й дитячі продукти, шоколад («Нестле» його виробляє більше за всіх), кондвироби, сухі супи, соуси і ще багато чого іншого як у свіжому, готовому до вжитку, так і замороженому, розчинному чи консервованому вигляді.

З такого огляду й короткого екскурсу в історію «Нестле» почалася в Києві її презентація, де фірму представляв віце-президент А. Гела та його помічник по зв'язках із східноєвропейськими країнами В. Арцимович. З їхньої розповіді можна дізнатися, що компанія, заснована 126 років тому, постійно розвиваючись сама, «інтегрувала» в себе інші фірми, що й дало змогу їй врешті-решт зайняти перше місце в світі серед виробників харчів. Однак з недавнього часу політика «Нестле» змінилася: вона тепер не стільки поглинає інші компанії, скільки намагається співпрацювати з партнерами за схемою спільного підприємництва.

Виходячи з такої стратегії, представники «Нестле» й приїхали в Україну на «розвідку» для вивчення наших можливостей. Однак сказати, що найближчим часом співробітництво українського бізнесу зі швейцарською компанією розквітне — значно перебільшити. За словами А. Гела, «Нестле» настільки дорожить своєю репутацією, що ніколи не почне кооперуватися з партнерами, не вивчивши детально щонайменших тонкощі. Для прикладу можна навести такий факт: величезна корпорація підписує окремий контракт з кожним фермером-постачальником того ж молока. А відповідність цього продукту певним чітким вимогам перевіряється весь час.

Програма тижневого перебування представників «Нестле» в Україні свідчить, що наміри їхні серйозні. Вона настільки насичена, що пан Гела у розмові з кореспондентом "Голосу України" навіть поглузував. «Українські партнери, які її склада хотіли нас убити».

Хочеться вірити, що «Нестле» побачить для себе перспективу в Україні. Не все ж у нас отруєне й понівечене. Пан Гела не виключ можливості будівництва тут заводів фірми.

Ну а поки все це ще ледь окреслюється в туманному мареві перспектив, своє слово в розвитку зв'язків з «Нестле» можуть сказати ті, хто займається торгівлею. Фірма не продає своєї продукції сама, а довіряє це робити відповідним компаніям. Пробуйте. «Нестле» відкрита для співробітництва.

Олексій ЄВСІКОВ.

На думку власкора

БЕЗ КОЛИШНЬОЇ ПОЗИ

Сьогодні в Ташкенті розпочинається зустріч глав держав та урядів СНД. Всього на нараді передбачено обговорити 45 питань, з них 16 з участю глав держав і 29 — з участю глав урядів. Багато хто зі спостерігачів вважає, що успіх чергової наради на вищому рівні учасників Співдружності повністю залежатиме від позицій Єльцина та Кравчука. Мораторій на обговорення питань, стосовних Чорноморського флоту, без сумніву, пом'якшить обстановку на ташкентській зустрічі. Та ось обговорення інших військових питань може ускладнитися. Адже Росія вже прийняла рішення про створення власної армії. І напевне прагнутиме урвати від колись спільного «армійського пирога» шматок, якомога більший.

Окрім того, «підбурювачами спокою», і цього не треба не дооцінювати, можуть стати й Середньоазіатські республіки. Як вважають, на нараді вони займуть твердішу позицію ніж досі. У світлі досягнутих в Ашхабаді домовленостей віра в майбутнє СНД помітно слабшає нині й у Середній Азії. Цьому сприяють і дедалі настійніші вимоги, що лунають у Москві, утримати цей регіон, нехай навіть за допомогою сили, у сфері російського впливу. Розцінити це як дружелюбність важко. Економічна й політична криза, що охопила усі без винятку республіки колишнього Союзу, поглиблюється в Росії ще й тим, що багато хто там досі хворіє на синдром «втрати великої Росії». Синдром, який повністю відсутній в колишніх імперських колоніях. Незважаючи на всі втрати, народам Середньої Азії, натхненним здобутою свободою та незалежністю на мій погляд, усе-таки буде легше пережити тягар перехідного етапу. Хоча й старі зв'язки з колишнім центром вони поки що поривати не збираються. Прагнення Середньоазіатського регіону мати нормальні стосунки зі своїм північним сусідом, нехай навіть через важке економічне становище, сьогодні — реальний факт. Але багато залежатиме від того, чи зможе Росія оцінити його і поводитися належним чином, без колишньої пози «старшого брата».

Зульфія РАСУЛ.
Ташкент.

ВІД КИРИЛИЦІ ДО ЛАТИНИЦІ ШЛЯХ НЕ БЛИЗЬКИЙ

А як у них!

Чергове засідання урядової комісії Киргизстану з питання переведення писемності киргизької мови на латинську графіку відбулося в столиці республіки Бішкеку. Наступна зустріч намічена на кінець травня. А нині комісія вивчає всі можливі наукові, методичні, навчальні й фінансові аспекти цього кроку.

Крім того, розглядається досвід переходу на іншу писемність в Азербайджані й Молдові. Корисною виявилася й власна історія, адже з 1928 по 1940 рік у Киргизстані вже використовували латинську графіку. Планується також поїздка групи фахівців до Туреччини. Ця країна запропонувала технічну допомогу киргизстанській стороні у здійсненні реформи.

На думку голови комісії, віце-прем'єр-міністра Абдигани Еркебаєва, процес переведення дуже складний, і тому потрібно буде його всебічно підготувати. Говорити нині про будь-які попередні висновки комісії, а тим більше про винесення цього питання на розгляд парламенту республіки ще зарано. Але якщо буде прийнято рішення про необхідність переведення на нову графіку, а саме до цього схиляється більшість членів урядової комісії, то здійснити його в короткі строки неможливо. Еркебаєв підкреслив, що ця проблема не має політичного характеру. Вибір графіки — природне право киргизстанців.

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

На зв'язку Софія

ЧИ ВИСТАЧИТЬ СИЛ НА ІМПЕРІЮ?

Газета «Болгарія» під заголовком «Незалежна Кримська держава тайванського типу на радянському березі» надрукувала кореспонденцію Джона Морісона з агентства Рейтер. В ній автор, зокрема, відмічає, що несподівану популярність Республіканського руху Криму після серпня минулого року варто розглядати як засіб тиску Москви на Україну. Лідер РДК Юрій Мешков натякає на підтримку Кремля; начебто в Москві він зустрічався з усіма керівниками Росії, окрім Єльцина.

Цікава позиція спікера кримського парламенту Миколи Багрова, зазначає автор. Він вдало фліртує з ідеєю незалежності. З одного боку, Багров прагне нейтралізувати загрозу з боку російських націоналістів РДК, а з другого — добитися від Києва якомога більше поступок.

Всі тутешні газети, радіо та телебачення ретельно стежили за розвитком подій навколо Чорноморського флоту. Ось лише кілька заголовків: «Київ і Москва воюють указами», «Чорноморський флот поки що плаватиме під Андріївським прапором», «Кравчук і Єльцин домовилися про перемир'я», «Буря на флоті тимчасово вщухла» тощо.

«Кравчук не вірить в майбутнє СНД» — під таким заголовком орган правлячого в Болгарії Союзу демократичних сил газета «Демокрація» ознайомила своїх читачів з інтерв'ю українського Президента агентству Інтерфакс.

Тижневик «Репортер 7» надрукував статтю «Росія більше не має сил на імперію». Автор пише: «Нещодавно зателефонував до колишнього радянського посольства в Софії і у відповідь почув: «Посольство России слушает». Дивно. Чого Росії? Бо все, що колись було спільним, Москва підпорядкувала собі — і посольства, і консульства, і культурні центри за кордоном, і валюту «Зовнішекономбанку», і золотий резерв. А що іншим республікам, які разом з Росією будували світле майбутнє? Нічого».

Далі газета підкреслює, що Кравчук, підтримуючи Єльцина в руйнуванні центру на чолі з Горбачовим, розраховував на цивілізоване розлучення. Але згодом Єльцин забув про цю послугу. Автор наголошує, що боротьба України з Росією за столом переговорів триватиме. «Кравчук сподівається, — пише автор, — що Москва нарешті позбавиться своїх хворобливих амбіцій». На це має надію й газета «Репортер 7», тим більше, що, як каже росіянин Солженіцин, Росія вже не має сил на імперію.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Бізнес-контакт

ІНВЕСТОР ПОВИНЕН ЗНАТИ...

Кілька днів в Україні перебуває делегація Міністерства землеробства Угорщини. Гості побували в господарствах Черкаської області, зустрілися з провідними спеціалістами сільського господарства України.

Кореспондент «Голосу України» мав розмову з державним секретарем Міністерства землеробства Угорщини, членом угорського парламенту, членом правління Демократичного форуму Ласло ШАРОШІ і головою правління акціонерного товариства «Баболна», головою парламентської комісії з сільського господарства Угорщини, депутатом парламенту від Демократичного форуму Золтаном БОГАРДІ.

— Розкажіть, будь ласка, про мету вашого візиту.

Л. Шароші: Ми хочемо поновити розірвані зв'язки і вивчити можливості для налагодження нових контактів. Крім того, ми хотіли переконатися безпосередньо в господарствах: чи існують передумови для налагодження конкретного співробітництва.

— І яке склалося враження?

Л. Шароші: В цілому позитивне. Раді, що колеги не вибудовували для нас потьомкінських сіл, а показали все, як є, хоч не скажеш, що картина вимальовується така вже й райдужна. Ми бачили, що земля на Черкащині чудова, а от озимі зійшли погано, заражені грибком. Тваринницькі ферми теж ніби відповідають сучасним вимогам, а от строки відгодівлі вдвоє довші, ніж в Угорщині, приплід від однієї свиноматки замалий, поросята неоднорідні. Проте переконалися, що, впровадивши тут наші технологічні системи, разом з українськими партнерами можемо досягти успіху. Причому, привезли як зразок проект майбутнього співробітництва, що його пропонує «Баболна».

— «Баболна» — знане в Україні господарство..

З. Богарді: Так, ми співробітничаємо з українськими колегами вже понад 20 років. Із задоволенням відзначу, що цим зв'язкам не завадили ті зміни, які сталися в наших країнах, хоч без проблем, звісно, не обійшлося — фактично розпався східно-європейський ринок.

Л. Шароші: Недарма «Баболну» називають мозковим центром угорського сільського господарства...

— Що зараз приваблює угорських підприємців в Україні?

Л. Шароші: Українські закони, які дають певні гарантії від усіляких несподіванок.

З. Богарді: Можливість реалізувати свої проекти на взаємовигідних умовах. Це може бути, скажімо, організація цілого циклу — від обробітку землі до переробки вирощеного і вигодуваного на ній. З тим, щоб реалізувати ці продукти не тільки в Україні, а й на третіх ринках. Маю на увазі країни СНД, поставляючи в які продукти харчування, можна закуповувати в них те, чого Україні не вистачає — енергоносії та сировинні матеріали. Це — нормальна торгівля.

Л. Шароші: Можлива й інша участь Угорщини в співробітництві. Це, приміром, поставки племінного та посівного матеріалу, систем рослинництва і тваринництва, стажування в наших господарствах українських спеціалістів. Головне, щоб ми розмовляли при цьому спільною мовою, мовою економіки. І щоб угорський інвестор знав, що його капіталу нічого не загрожує.

— Чи існує якась програма співробітництва з Україною?

Л. Шароші: Ми готові співробітничати з усіма, хто, може запропонувати цікавий проект і, звичайно, якщо ці фермери, державні господарства чи колгоспи мають право самостійно вирішувати свої господарські питання.

З. Богарді: При цьому слід пам'ятати, що в бізнесі спрацьовує один інструмент — взаємна вигода. І ще: не треба боятися іноземців на своїй землі.

— Якби у вас була можливість сісти за стіл переговорів з прем'єр-міністром України, то як би ви використали її?

Л. Шароші: Попросив би, щоб менше було бюрократів на шляху підприємництва і щоб чиновники його відомства не намагалися бути розумнішими від тих, хто займається підприємництвом, а більше прислухалися до думки спеціалістів.

З. Богарді: Надавати більше можливості підприємливим людям прямо співробітничати одне з одним. А вони вже розберуться, що й до чого.

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

Погляд

А БУЛО КВІТУЧЕ МІСТО...

Війна несе з собою жах смерті й великі зруйнування. Розв'язати суперечності за допомогою зброї неможливо. Це доводить досвід і давньої, і новітньої історії людства. Втім, війни не припиняються й сьогодні. «Живий» приклад тому — Югославія. Незважаючи на численні угоди про припинення вогню, руйнування і смерть продовжують збирати страшний «урожай». Всім відома назва Вуковар. Колись там жили 50 тисяч людей. А нині — це мертве місто, яке навіть прозвали дунайським Сталінградом. Варто побачити, на що перетворився хоча б міський вокзал, і паралель стає зрозумілою.

Фото ІТАР — ТАРС.

ШАХРАЙСТВО ЯК... СПОРТ

Фотографія 7-річного Сальваторе Пантоне, жителя невеличкого містечка Стільяно на півдні Апеннінського півострова, обійшла всі італійські газети. Річ у тім, що юний італієць виявився правопорушником. Він купив у барі пакетик кукурудзяних пластівців і не зажадав у продавця касового чека! На його біду, саме в цей момент біля бара нагодилися два інспектори фінансової гвардії, що здійснювали перевірку.

Невблаганні служителі закону тут же склали протокол, документально зафіксувавши «злочин» хлопчика: «Пан Пантоне Сальваторе, 1984 року народження, уродженець м. Стільяно, виявився не в змозі пред'явити касовий чек як свідчення оплати придбаного товару: пластівці кукурудзяні. На підставі сказаного вище С. Пантоне несе відповідальність відповідно до закону Італійської Республіки... і повинен сплатити штраф у розмірі 33.000 лір».

Значно більше довелося заплатити бармену, який не видав Сальваторе чека. Адже одержана сума не була врахована касовим апаратом і, таким чином, з неї не будуть сплачені податки в доход держави...

За даними італійської преси, торік італійці недоплатили податків із суми 281.000 мільярдів лір (близько 250 мільярдів доларів).

Італійці — народ поетів, музикантів, мореплавців і... неплатників податків. Ухиляння від сплати податків перетворилося на національний спорт, у якому є свої «лідери». Найбільших успіхів на цьому поприщі, відзначає газета «Корр'єре делла сера», досягли знамениті артисти, спортсмени, ведучі телепрограм.

Від людей мистецтва не відстають лікарі, адвокати, представники інших вільних професій. Серед неплатників податків є справжні «чемпіони».

Неплатникам оголосили війну. Прийняли спеціальний декрет, що помітно збільшував розміри штрафу за порушення закону в сфері фінансів, зросла кількість інспекцій у магазинах, ресторанах, барах (саме в одну з таких перевірок і потрапив Сальваторе Пантоне).

Після тривалих баталій у парламенті прийняли рішення про скасування таємниці банківських вкладень, що тепер дасть змогу фінансовим інспекторам контролювати всі підозрілі рахунки. Розширено контрольні заходи і в сфері послуг. Відніні видавати касовий чек на сплачену суму зобов'язані також перукарі, котрі досі стригли клієнтів і ні перед ким у цьому не звітували. Очевидно, з часом цей захід буде поширено на продавців на базарах і в ларках, а також на вуличних торговців.

Незважаючи на зрослу активність фінансової гвардії, щорічно їй вдається перевірити достовірність лише близько двох відсотків пред'явлених податкових декларацій. Тому багато затятих неплатників можуть ще довго спати спокійно.

Дмитро ПОЛУНІН.

Рим.

Коротко

● У міністерство оборони перетворено держкомітет оборони Казахстану. Такий крок, говориться у відповідному указі Президента Назарбаєва, сприятиме «здійсненню республікою суверенного права на безпеку». Вже й призначено міністра оборони. Ним став генерал-полковник Сагадат Нурмагамбетов.

● Ашгабат — саме так писатиметься й вимовлятиметься тепер назва столиці Туркменистану після того як Президія Верховної Ради республіки прийняла постанову про упорядкування написання російською мовою тамтешніх географічних назв із збереженням туркменської транскрипції. Наприклад, місто Чарджоу зватиметься Чарджев, а Кушка — Гушги.

● Почасову плату за телефонні розмови введено з 1 травня у Вільнюсі. За одну хвилину розмови в межах міста доводиться нині платити 15 копійок, а за одну хвилину розмови з Москвою — 30 карбованців.

● Протокол про співробітництво підписано між азербайджанським інформаційним агентством «Азінформ» і Анатолійським агентством з Туреччини. Він передбачає інформаційний обмін на безвалютній основі, організацію корпунктів у столицях двох держав, а також надання взаємної технічної допомоги.

● Призов до національної армії розпочато на всій території Молдови. У зв'язку з цим республіканський військовий комісар закликав призовників з Придністров'я й Гагаузії «не піддаватися на провокації» тамтешніх політиків, які агітують молодь бойкотувати службу в молдовських збройних силах.

● Німецькі спеціалісти в галузі приватизації, банківської справи й економіки невдовзі працюватимуть в Естонії. Згідно з обопільною угодою, Німеччина допоможе в перепідготовці фахівців з цієї прибалтійської держави і виділить кошти на розвиток естонського приватного підприємництва.

● Перший всеросійський з'їзд мордовського народу завершився у Саранську. Його учасники, зокрема, прийшли до висновку, що одвічними мордовськими землями колись були всі території від Саратова до Північного Льодовитого океану і від Уралу до Прибалтики.

● З проханням дозволити банкірам носити вогнепальну зброю звернулася до МВС Російської Федерації Асоціація російських банків. Своє прохання асоціація мотивує тим, що останнім часом значно збільшилася загроза особистій безпеці її членів.

Реалії

НАЩАДКУ КУЛІБІНА ТЕЖ ВІДМОВЛЯЮТЬ

Ще кілька років тому на виставці Всесоюзного клубу — центру самодіяльної технічної творчості демонструвалася унікальна інвалідна коляска. Її колеса легко долали сходи. Цей пристрій розробив відомий ялтинський винахідник, заслужений раціоналізатор УРСР Микола Михайлович Богословський.

Немає потреби говорити про те, як потрібна ця коляска тисячам «афганців», які повернулися додому з тяжкими захворюваннями. Лише у Криму, у санаторії імені Бурденка та Центральному військовому санаторії їх перебувала не одна тисяча. На жаль, шлях від зразка до серії занадто затягнувся. У 1987 році Богословський отримав Державну премію СРСР. Наївно гадав, що це допоможе йому «пробити» ідею. Але новинка нікого не зацікавила — ні підприємства, ні кооперативи: з інвалідів багато не візьмеш.

Доля талановитого винахідника характерна для нашого суспільства. Машини і механізми Миколи Михайловича отримали високу оцінку фахівців на міжнародних виставках у Австралії, Югославії, інших країнах. Найцікавіші з його конструкцій давно втілені в життя за кордоном — лише у нас більшість розробок існує лише на папері.

Майстерня Богословського — на кухні. У 1987 році Всесоюзний науково-дослідний інститут торговельного машинобудування зарахував новатора у штат науково-дослідницької та експериментально-конструкторської лабораторії. Однак інститут цікавили не ідеї винахідника — головне було зачепитися за Південний берег Криму, де під маркою творчої майстерні планувалося створити базу відпочинку. Не вийшло. Микола Михайлович позбавився підтримки центру.

Майстер не опускає рук, у нього — маса нових розробок. Але хто ними зацікавиться? Питання залишається відкритим.

Володимир КУКОВЯКІН.
Ялта.

Офіційно

ЗАРЕЄСТРОВАНО УНА

12 травня в Міністерстві юстиції України голові виконавчої Ради Української Національної Асамблеї В. Мельнику та представникам Асамблеї було вручено свідоцтво за № 245 про реєстрацію УНА.

Прес-служба УНА.

Знай наших!

Розмову розшифровуватимуть рік

«Ксиком» — це науково-запроваджувальна фірма, створена спеціалістами найвищого класу, які до цього не один рік пропрацювали в «оборонці» і лише сьогодні, завдяки конверсії, змогли по-справжньому реалізувати свій інтелектуальний потенціал. Про те, що вийшло, розповідає директор НЗФ «Ксиком» Володимир ЛУНІН.

— Чув, що ви маєте вже розробку «шпигунського» телефона...

— Точніше «антишпигунського». Іще в четвертому кварталі минулого року ми запропонували споживачам так звані криптотелефони. Що це таке? Наприклад, ви з партнером по бізнесу встановили наші апарат. У розмові з ним від цього часу ви можете передавати будь-які комерційні таємниці, обговорювати те, про що маєте знати лише ви двоє. Навіть якщо спеціаліст з промислового шпіонажу підключиться до лінії, нічого, крім шуму, він не почує. Для розшифрування однієї секунди вашої розмови йому, крім новітнього комп'ютера, потрібно буде 24 години часу. Не важко підрахувати, що дешифрування три-п'яти хвилинної розмови займе 180—300 діб. Майже рік! Схожі закриті системи ми можемо підключати до факсів, електронної пошти, комп'ютерного зв'язку. З часом можна змінювати коди, що забезпечить високий рівень секретності.

— Але ж такі апарати потрібні лише одиницям із десятків тисяч...

— Ніхто й не каже, що це єдина наша розробка. Наприклад, для друкарень ми пропонуємо сумісну з більшістю комп'ютерів закордонного виробництва настільну видавничу систему «Кситайп». За її допомогою можна оперативно й з високою якістю зверстати журнал чи збірник, підготувати рекламні листи, проспекти, візитні картки. За якістю система не поступається закордонним зразкам, значно дешевша.

Для суднобудівників розробили лазерні системи контролю та монтажу великогабаритного устаткування.

Разом з іншими працюємо в галузі медтехніки...

— Якщо можна, про це докладніше.

— За прогнозами спеціалістів-медиків найближчими роками очікується зростання захворювань крові. Ми вже розробили аналізатор крові «Іванко», який за хвилину видає результати аналізу за одинадцятьма параметрами. Установка «Ірина» «вміє» досліджувати структуру кров'яних клітин. Дослідні зразки цих приладів уже працюють у поліклініці заводу «Арсенал», та, на жаль, владні структури ще не можуть знайти засоби для їх серійного виготовлення.

— Отже, доки грім не вдарить...

— До... ки, пов'... явищами... може в... системах... рівнем... реактор,... во, авіа... формація... ня вироб... ситуація... тися лю...

— Д... розробок... база. Я... ваш парт...

— На... ський за... апаратур... працюєм... НДІ ... рова.

А д... помогти... роб... наш... лиця... 2/20, те...

Резонанс

Пиріжки з... компроматом

Пам'ятаєте казочку про хитру лисичку, яка виїла з пиріжка мак і, напхавши замість нього сміття, обміняла на бичка? Так ось.

До редакції надійшов лист від львів'янина П. Подригулі. Вірніше, відгук на публікацію «Львівський день Чорновола» (9 квітня ц. р.). Процитую: «Що і як будували наші львівські керівники? Я багато дечого не знаю, що робилось і робиться на цьому будівельному майданчику, але скажу про те, що знаю. Справді, розпочалося дуже інтенсивне будування, але не незалежної України, а особистого благополуччя. Чорновіл і його команда будуються, хто як може, покрикуючи на львівські газети за їхні недоречні статті, в яких хоч і обережно, але старались багатьох ділків вивести на чисту воду... Правда, треба віддати належне, що в політичному плані в області зроблено багато, зате в економічному — майже нічого, бо за особистими справами не вистачало часу займатися загальнонародними... Він своїми гаслами на мітингах так задурманив людям голови, що вони дивилися на нього як на свого спасителя, а насправді гасла залишилися гаслами, бо конкретної роботи його самого, як і його команди, було дуже і дуже мало, що врешті було сказано на сесії облради. А перед тим був мітинг, на якому вже не славословили нашого Чорновола, а говорили дуже неприємні речі... Так що маємо те, що маємо...».

Що ж, добродію Подригуля, справді, маємо те, що маємо. Спочатку молимося на «спасителя», потім мітингуємо, пікетуємо, зупиняємо роботу шахт, підприємств і транспорту, а тоді дивуємося і обурюємося: чому це «спаситель» не спорудив нам квітучої, багатої держави? Мабуть, тому, що будував власну хату? Ату його!

Так, В'ячеслав Чорновіл переселився з двокімнатної квартири на тринадцятому поверсі у двоповерховий особняк по вулиці Алтайській. Свого часу сім'я придбала одноповерховий будиночок із ветхого фонду міськвиконкому, реконструювала і добудувала його. Житло виглядає досить скромно, і все ж воно геть збаламутило пролетарську свідомість тих, хто вважає, що в нашому суспільстві усі повинні бути рівними і бідними. Ніяково було слухати В'ячеслава Максимовича, коли він виправдовувався перед громадськістю, пояснюючи, що будинок споруджує за власні гроші, що за роки заробив півтора інфаркти і йому важко давався підйом на тринадцятий поверх, адже ліфт частенько не працював...

Хочу запропонувати добродію Подригулі витяг з одного унікального документа, який оприлюднено на брифінгу в обласній Раді. Це доповідна записка колишнього радника обкому Компартії О. Сироти, який пропонував налагодити службу постійного аналізу соціально-економічної ситуації:

«...До редакції даної служби, а може, і окремого підрозділу, має входити збір і аналіз інформації про діяльність більшості наших політичних опонентів. Кінцевим результатом цієї діяльності має бути повна компрометація нинішніх правителів місцевого рівня, а також депутатів Верховної Ради України від Львівської області. Принципово це не дуже складно, бо практично кожен із них встиг «наслідити». Але робити це слід не так грубо й примітивно, як робить т. Білоус М. (ця добродійка замолоду була наймичкою, а на схилі літ очолила комітет захисту В. Леніна — **О. Т.**), а тонко і вивірено, і бажано чужими руками. Значну допомогу тут може надати КДБ і УВС. Важливу роль у діяльності даної служби може і повинна відіграти добре підготовлена дезинформація... Наприклад, уже сьогодні можна було б випустити від імені страйкому (Фурманов) листівку про привілеї діячів місцевої влади: «Корито старе, але свині нові». (Таких листівок було чимало — **О. Т.**). Використання таких методів дасть змогу посіяти паніку в рядах противників, пересварити їх, збити з пантелику населення».

Вочевидь, «кухня» продовжує підпільно діяти і випікати пиріжки із сміттям замість маку. Ковтатимемо їх поспіхом? Чи, може, спочатку розламаємо, щоб побачити начинку?

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

Ситуація

Куди дивитися землякам?

На Черкащині готуються відзначити ювілей славного земляка, державного діяча, дипломата і полководця Богдана Хмельницького, якому 1995 року виповниться 400 літ. У місті Чигирині та в селі Суботові розгорнулися роботи по впорядкуванню історичних місць, пов'язаних з його іменем та подіями визвольної війни українського народу проти польської шляхти.

В обласному центрі теж вирішили увічнити пам'ять про видатного сина України. Більше року тому виготовили пам'ятник Богданові, проте й досі не встановили. Місцеві власті ніяк не прийдуть з громадськістю до спільної думки: де стояти гетьманові? Демократи бачать його на центральному майдані, але він «зайнятий» важкою постаттю вождя світового пролетаріату. Дехто пропонує поставити Хмельницького на вулиці його імені, та вона «не дот...

Така... турою н... повстанн... вою Ко... Залізня... відзнача... року. Н... ка гайд... ведівка... ну, ось... ся Мак... — на... ний Яр... щось... ща...

Черк...

Що почім

НЕ ПОМАСЛИШ—НЕ ПО...

Щоб крали літаки, як зробив це зі своєю командою «чорний полковник» з старокостянтинівської авіадивізії — більше не чути. Проте це не означає, що наші східні прозорі кордони не позбулися отієї властивості повітря: чим вище, тим розрідженіше.

Нещодавно працівники військової контррозвідки СБУ на чолі з підполковником Віктором Кунгурцевим затримали у Миргороді Полтавської області літак АН-12 з 24-ї вінницької повітряної армії, який мав відлетіти до Комсомольська-на-Амурі. Акта догляду літака та ліцензії на вантаж ні в екіпажу, ні в пасажирів не виявилося. А сам вантаж, як ви здогадалися, був, і гарненький. Замість військового майна, на яке вказувалося у польотному листі, у літаку виявилося два особистих автомобілі офіцерів — «Москвич» та «Жигулі»-дев'ятка. Останній, до речі, належав заступникові командира тієї самої старокостянтинівської дивізії полковникові Олександру Лагуткіну, який відмовився скласти присягу на вірність Україні і відбував на нове місце служби за її межі. Очевидно, полковник вважає, що відмова від складання присяги автоматично звільняє його від плати 4200 карбованців за перевезення особистого майна?

— Власники авто, — розповідає ст... розвідки... — поясн... поверну... рахуват...

У ящ... саме те... лось та... мів мас... десятки... рок. Ли... представ... ційної... вальний... 12 ... гра... добра д... це маю... правоох...

Пригода

ПОКА БАГАТІ ПЛАКАЛИ...

Бабуся та дідусь Вергуни, які живуть у селі Костянтинівка Горностаївського району, дивилися улюблений телесеріал «Багаті теж плачуть». Прикипівши до голубого екрана і забувши про все на світі, старенькі не зчулися, як на подвір'ї виникла пожежа. Отож, поки Альберто мостив стежку до серця коханої, згоріла клуня, а в ній — корова, баран, двоє свиней. Кури, правда, врятувалися, але зарадити горю вони не змогли. Заплакану бабусю довелося відвезти до лікарні — не витримали в бідолашної нерви.

Другу серію дивилися вже сусіди. І теж не помітили біди: від пожежі згоріла скирта сіна.

Захоплюючий телесеріал, звичайно ж, колись завершиться і, певне, матиме щасливу розв'язку. А от добра, знищеного вогнем, селянам не повернути. Втім, бідні плакати звикли.

Олександр СТАРОВ.

Наші надії

Хто сказав, що ... на губах не ви...

Майже стовідсоткову можливість потрапити до знаменитої книги рекордів Гіннесса мали два малюки одного з сіл Оратівського району на Вінниччині. Ці двоє хлоп'ят дошкільного віку самі завели й угнали колгоспного трактора, який стояв неподалік дитсадка. І їхали собі — їхали, аж доки кілометрів два за селом їхнього «сталевого коника» не зупинили перехожі. Подумали, що трактор рухається сам, адже голівок юних «ангелінців» з-за керма майже не було видно.

— Їхали до татка в інше село за гумовою жуйкою, — пояснили хлоп'ята. І то правда, згадали дорослі, їхні ж татки з ними не живуть.

Село довгенько ласувало новиною.

Анатолій БЕНЬ.

Фотоетюд Олександра КЛИМЕНКА.

Знай наших!

...ву розшифровуватимуть рік

...це науково-запроваджу... створена спеціалістами най... які до цього не один рік в «оборонці» і лише сього... конверсії, змогли по-справж... ньому реалізувати свій інтелектуальний потенціал. Про те, що вийшло, розповідає директор НЗФ «Ксиком» Володимир ЛУНІН.

...часом можна ..., що забезпе... рівень секрет...

...кі апарати по... ...иницям із де...

...не каже, що ... розробка. На... друкарень ми ...існу з більшіс... в закордонно... настільну ви... ...у «Кситайп». ...ю можна опе... ...сокою якістю ...рнал чи збір...

...ник, підготувати рекламні листи, проспекти, візитні картки. За якістю система не поступається закордонним зразкам, значно дешевша.

Для суднобудівників розробили лазерні системи контролю та монтажу великогабаритного устаткування.

Разом з іншими працюємо в галузі медтехніки...

— Якщо можна, про це докладніше.

— За прогнозами спеціалістів-медиків найближчими роками очікується зростання захворювань крові. Ми вже розробили аналізатор крові «Іванко», який за хвилину видає результати аналізу за одинадцятьма параметрами. Установка «Ірина» «вміє» досліджувати структуру кров'яних клітин. Дослідні зразки цих приладів уже працюють у поліклініці заводу «Арсенал», та, на жаль, владні структури ще не можуть знайти засоби для їх серійного виготовлення.

— Отже, доки грім не вдарить...

— До речі, маємо розробки, пов'язані й з такими явищами. Установка «Офіс» може використовуватися в системах з дуже високим рівнем небезпеки (ядерний реактор, хімічне виробництво, авіація), коли зорова інформація з пульта управління виробництвом у аварійних ситуаціях може доповнюватися людським голосом.

— Для всіх цих наукових розробок потрібна неабияка база. Якщо не секрет, хто ваш партнер?

— Насамперед, — Львівський завод фототелеграфної апаратури. Крім нього, ми працюємо ще з Українським НДІ поліграфії імені Федорова.

А для тих, хто в змозі допомогти втілити всі ці розроб... життя ...алишаємо наш... адресу: ...-116, вулиця Довнар-Запольського, 2/20, телефон 271-70-49.

Інтерв'ю вів Андрій БОЄЧКО.

ТАКІ ЛИСТИ НОСИТЬ ПОШТА...

Дубоссарська районна міська рада ветеранів війни, праці і Збройних Сил надіслала на адресу Спілки ветеранів України листа з проханням опублікувати його в республіканській пресі. У листі викладаються факти злочину, вчиненого поліцейськими Республіки Молдова щодо мирного жителя Дубоссар Сергія Величка та його дружини.

14 березня, говориться в листі ветеранів, Сергій Величко, 1966 року народження, разом з дружиною на автомобілі повертався додому в Дубоссари. У районі села Роги, на місці розстрілу автобуса, що йшов з харківськими туристами в Стамбул, їх зупинила поліція. Вагітну дружину Величка по-звірячому згвалтували і непритомною залишили на дорозі, а його самого і автомобіль викрали.

Лише через три тижні при сприянні по... (Величко з... угорець) ті... новане і об... лено. Його ... на територ... розділ пол...

До листа ... також ветер... ціям інших ... фотографії ... личка.

Знак біди

Анонс

АКАДЕМІЯ ОРИГІНАЛЬН... ІДЕЙ — ПЕРШИЙ КРОК

Започаткована журналом «Трибуна» Всеукраїнська академія оригінальних ідей та рішень спинається на ноги. Відтоді, як у березні цього року Президент Кравчук підтримав нашу ідею, вже чимало зроблено. Десятки вчених, чиї задуми не вкладаються в прокрустове ложе методології сучасної науки, сотні винахідників і раціоналізаторів, чиї розробки здатні підняти на новий рівень існуючі технології, принесли до редакції свої доробки.

Ось лише деякі приклади. Доктор сільгоспнаук І. Галушка розробив технологію виробництва полідобрив з териконових порід. Професор С. Поляков теоретично обгрунтував можливість одержання матеріалів із заданими властивостями, керованих, з «пам'яттю», а також — управління радіоактивністю та погодою Землі. Ю. Долинюк з Миколаївської області запропонував якісно нову технологію охолодження води з системі зворотного водопостачання АЕС. М. Гармаш з Донецька, використовуючи нетрадиційні розділи математики й фізики, створив макроскопічні квантові машини і механізми. Р. Крижановський з Одеси запропонував унікальні рішення щодо використання морських вод. Доктор технічних наук Л. Іванова готова відродити на Україні особливу технологію художнього лиття з неметалічними інкрустаціями. Інженер Л. Усаковський винайшов безсходинкову інерційну силову передачу для бурових установок. Б. Плитка з Івано-Франківська розробив з'єднання труб, яке не потребує ні різьби, ні приварювання фланців. Доктор економічних наук Г. Семенов має оригінальну технологію переробки обвальних шлаків. В. Назиров розробив установку для безтраншейної прокладки трубопроводів...

Ідей та винаходів — дуже багато. Є раціоналізатори, що вже зараз мають по 50—80 патентів. Понад 400 таких самобутніх вчених подали свої заявки про вступ до Академії.

Немала зас... жить створ... «Трибуни» ... лова якого, ... автор, канд... наук П. Ха... бе листува... винахідника...

16 і 17 ... перший ус... демії — в ... ївського ін... го інститут... плечі товар... дактори га... Боденчук, В... ниченко, Ю... помогли р... масах. Інте... величезний ... шою в іст... ни, а й усі... го Союзу. ... пише нам: ... та перша ... чинається ... свідомості...

Вален... головни... налу «Т...

Ситуація

...матом

...ому суспільст... бути рівними ...ово було слу... ...а Максимови... ...правдовувався ...кістю, поясс... ...инок спорудив ...оші, що за ...ив півтора ін... важко давав... тринадцятий ...іфт частенько

...онувати добро... витяг з одно... документа, ...ено на «бри... ...ній Раді. Це ...ска колиш... обкому Ком... ...ти, який про... ...дити службу ...ізу соціально... ...туації:

...ції даної слу... окремого під... ...ходити збір і ...ації про діяль... ...і наших полі... ...ів. Кінцевим ...ієї діяльності компрометація ...ителів місцево... ...кож депутатів ...и України від ...асті. Принци... ...е складно, бо ...ен із них встиг Але робити це ...рубо й примі... ...ть т. Білоус М. ... замолоду бу... ...а на схилі літ ...тет захисту О. Т.), а точно ...бажано чужими ...у допомогу тут КДБ і УВС. ... у діяльності ...може і повин... ...добре підготов... ...мація... Нап... ...сьогодні можна ...ити від імені ...урманов) лис... ...ілеї діячів міс... «Корито старе, ...». (Таких лис... ...ало — О. Т.). ... таких методів ...посіяти паніку ...ників, пересва... ...и з пантелику

...кухня» продов... діяти і випі... ...із сміттям за... ...ковтатимемо їх ... може, спочат... ...о, щоб побачи...

...а ТЕЛЕНЧІ.

Куди дивитися землякам?

На Черкащині готуються відзначити ювілей славного земляка, державного діяча, дипломата і полководця Богдана Хмельницького, якому 1995 року виповниться 400 літ. У місті Чигирині та в селі Суботові розгорнулися роботи по впорядкуванню історичних місць, пов'язаних з його іменем та подіями визвольної війни українського народу проти польської шляхти.

В обласному центрі теж вирішили увічнити пам'ять про видатного сина України. Більше року тому виготовили пам'ятник Богданові, проте й досі не встановили. Місцеві власті ніяк не прийдуть з громадськістю до спільної думки: де стояти гетьманові? Демократи бачать його на центральному майдані, але він «зайнятий» важкою постаттю вождя світового пролетаріату. Дехто пропонує поставити Хмельницького на вулиці його імені, та вона «не дотягує» до пам'ятника.

Така ж ситуація і з скульптурою керівника селянського повстання, відомого під назвою Коліївщина, Максима Залізняка, 225-річчя якого відзначатиметься наступного року. На батьківщині ватажка гайдамаків, у селі Медведівка Чигиринського району, ось уже майже два роки ... вирішать, ... дивитися Максимові з постаменту — на Чигирин чи на Холодний Яр? Певне, втратили щось у своєму характері нащ... гайдама...

...дія ТИ...ЕНКО.

Черкаси.

Що почім

НЕ ПОМАСЛИШ — НЕ ПОЛЕТИШ

Щоб крали літаки, як зробив це зі своєю командою «чорний полковник» з старокостянтинівської авіадивізії — більше не чути. Проте це не означає, що наші східні прозорі кордони не позбулися отієї властивості повітря: чим вище, тим розрідженіше.

Нещодавно працівники військової контррозвідки СБУ на чолі з підполковником Віктором Кунгурцевим затримали у Миргороді Полтавської області літак АН-12 з 24-ї вінницької повітряної армії, який мав відлетіти до Комсомольська-на-Амурі. Акта догляду літака та ліцензії на вантаж ні в екіпажу, ні в пасажирів не виявилося. А сам вантаж, як ви здогадалися, був , і гарненький. Замість військового майна, на яке вказувалося у польотному листі, у літаку виявилося два особистих автомобілі офіцерів — «Москвич» та «Жигулі»-дев'ятка. Останній, до речі, належав заступникові командира тієї самої старокостянтинівської дивізії полковникові Олександру Лагуткіну, який відмовився скласти присягу на вірність Україні і відбував на нове місце служби за її межі. Очевидно, полковник вважає, що відмова від складання присяги автоматично звільняє його від плати 4200 карбованців за перевезення особистого майна?

— Власники авто, — розповідає старший офіцер контррозвідки майор Ігор Ковальов, — пояснили, що вони ще мали повернутись на Україну і розрахуватись за перевезення...

У ящиках, де мало бути те саме технічне майно, виявилось також понад 700 кілограмів масла, 12 мішків цукру, десятки кілограмів олії, цукерок. Лише один із пасажирів — представник Міністерства авіаційної промисловості Б. Подвальний прихопив з України 12 ...обок масл... 20 кілогра... в кожній... де стільки добра дають в одні руки — на це мають відповісти військові правоохоронці.

Борис БЕНЬКО.

Пригода

ПОКА БАГАТІ ПЛАКАЛИ...

Бабуся та дідусь Вергуни, які живуть у селі Костянтинівка Горностаївського району, дивилися улюблений телесеріал «Багаті теж плачуть». Прикипівши до голубого екрана і забувши про все на світі, старенькі не зчулися, як на подвір'ї виникла пожежа. Отож, поки Альберто мостив стежку до серця коханої, згоріла клуня, а в ній — корова, баран, двоє свиней. Кури, правда, врятувалися, але зарадити горю вони не змогли. Заплакану бабусю довелося відвезти до лікарні — не витримали в бідолашної нерви.

Другу серію дивилися вже сусіди. І теж не помітили біди: від пожежі згоріла скирта сіна.

Захоплюючий телесеріал, звичайно ж, колись завершиться і, певне, матиме щасливу розв'язку. А от добра, знищеного вогнем, селянам не повернути. Втім, бідні плакати звикли.

Олександр СТАРОВ.

Наші надії

Хто сказав, що молоко на губах не висохло?!

Майже стовідсоткову можливість потрапити до знаменитої книги рекордів Гіннесса мали два малюки одного з сіл Оратівського району на Вінниччині. Ці двоє хлоп'ят дошкільного віку самі завели й угнали колгоспного трактора, який стояв неподалік дитсадка. І їхали собі — їхали, аж доки кілометрів два за селом їхнього «сталевого коника» не зупинили перехожі. Подумали, що трактор рухається сам, адже голівок юних «ангелінців» з-за керма майже не було видно.

— Їхали до татка в інше село за гумовою жуйкою,— пояснили хлоп'ята. І то правда, згадали дорослі, їхні ж татки з ними не живуть.

Село довгенько ласувало новиною.

Анатолій БЕНЬ.

Фотоетюд Олександра КЛИМЕНКА.

Коротко

ЗАХИСТИВ МІЛІЦІЮ

Представник Президента України в Одеській області В. Симоненко припинив дію наказу начальника Одеської залізниці М. Гур'єва про позбавлення усіх працівників міліції пільг на безкоштовний проїзд залізницею. Глава державної адміністрації вважає, що тим самим порушено Закон України «Про міліцію».

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

ДЕПУТАТИ СТОМИЛИСЯ?

Навіть таке важливе питання, як прогноз бюджету, не викликало у депутатів Сумської міськради ентузіазму. Два дні у залі засідань сьомої сесії не було кворуму. Не прийнявши жодного рішення, слуги народу роз'їхалися по домівках.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Суми.

ВУГОР ПРОСИТЬ ВАЛЮТУ

Шацькі озера славляться прозорою водою, чистим повітрям і, звичайно ж, рибою. Особливою гордістю місцевих жителів завжди був знаменитий вугор. Ще недавно його виловлювали по 10—11 тонн на рік. Нині ж ледве 100 кілограмів набереться. Щоб купити малька, бракує, кажуть, валюти. А, може, як ... гось іншог...

Богд...

Волинсь...

ПОЛТА...

У місті ... пробна пе... телебаченн... дія не та... але, з огл... розмови п... вого телек... говує на у...

Крига с... ням телер... ній Украї... отримують ... ня, іншу ... Проте зйо... ченими ка...

Г...

Полтава...

Кримінальна хроніка

НЕ ВІДХОДЯЧИ ВІД КАРАУЛУ

Працівники Євпаторійського РВВС затримали двох військовослужбовців, які, перебуваючи в караулі, продали непрацюючому мешканцеві Євпаторії Гончару автомат з двома магазинами й 60 патронами, а також два крадених ... дирування... це вилуч... міліції.

Центр ... зв'язків...

Реклама

...і, маємо розроб-
...і й з такими
...становка «Офіс»
...ристовуватися в
... дуже високим
...езпеки (ядерний
...ічне виробницт-
... коли зорова ін-
...пульта управлін-
...твом у аварійних
...оже доповнюва-
...им голосом.
**...сіх цих наукових
...трібна неабияка
... не секрет, хто
...?**
...перед, — Львів-
... фототелеграфної
... Крім нього, ми
...е з Українським
...афії імені Федо-
...
..., хто в змозі до-
...лити всі ці роз-
...ття ...алишаємо
...у: ...-116, ву-
...нар-Запольського,
...он 271-70-49.

**Інтерв'ю вів
...дрій БОЄЧКО.**

...» до пам'ятника.
...туація і з скульп-
...ника селянського
...ідомого під наз-
...ціна, Максима
...225-річчя якого
...ється наступного
...тьківщині ватаж-
...ів, у селі Мед-
...ринського райо-
... майже два ро-
...ать, ...и дивити-
...ві з постаменту
...ин чи на Холод-
...евне, втратили
...му характері на-
...ма...
ТИ...ЕНКО.

...ЕТИШ

**...й офіцер контр-
...ор Ігор Ковальов,
...що вони ще мали
...на Україну і роз-
...а перевезення...
... де мало бути те
...е майно, вияви-
...онад 700 кілогра-
...2 мішків цукру,
...рамів олії, цуке-
...ин із пасажирів —
...Міністерства авіа-
...словості Б. Под-
...хопи... з України
...асл... о 20 кіло-
...кий... де стільки
...в одні руки — на
...повісти військові**

...ис БЕНЬКО.

...ОЛОКО
...ЛО?!

ТАКІ ЛИСТИ НОСИТЬ ПОШТА...

Знак біди

Дубоссарська районна міська рада ветеранів війни, праці і Збройних Сил надіслала на адресу Спілки ветеранів України листа з проханням опублікувати його в республіканській пресі. У листі викладаються факти злочину, вчиненого поліцейськими Республіки Молдова щодо мирного жителя Дубоссар Сергія Величка та його дружини.

14 березня, говориться в листі ветеранів, Сергій Величко, 1966 року народження, разом з дружиною на автомобілі повертався додому в Дубоссари. У районі села Роги, на місці розстрілу автобуса, що йшов з харківськими туристами в Стамбул, їх зупинила поліція. Вагітну дружину Величка по-звірячому зґвалтували і непритомною залишили на дорозі, а його самого і автомобіль викрали.

Лише через три тижні при сприянні посольства Угорщини (Величко за національністю — угорець) тіло Сергія, розчленоване і обпалене, було виявлено. Його викопали із землі на території, яку займав підрозділ поліції Молдови.

До листа, який адресований також ветеранським організаціям інших країн СНД, додано фотографії вбитого Сергія Величка.

**Микола ЗАІКА.
Укрінформ.**

Анонс

АКАДЕМІЯ ОРИГІНАЛЬНИХ ІДЕЙ — ПЕРШИЙ КРОК

Започаткована журналом «Трибуна» Всеукраїнська академія оригінальних ідей та рішень спинається на ноги. Відтоді, як у березні цього року Президент Кравчук підтримав нашу ідею, вже чимало зроблено. Десятки вчених, чиї задуми не вкладаються в прокрустове ложе методології сучасної науки, сотні винахідників і раціоналізаторів, чиї розробки здатні підняти на новий рівень існуючі технології, принесли до редакції свої доробки.

Ось лише деякі приклади. Доктор сільгоспнаук І. Галушка розробив технологію виробництва полідобрив з териконових порід. Професор С. Поляков теоретично обґрунтував можливість одержання матеріалів із заданими властивостями, керованих, з «пам'яттю», а також — управління радіоактивністю та погодою Землі. Ю. Долинюк з Миколаївської області запропонував якісно нову технологію охолодження води в системі зворотного водопостачання АЕС. М. Гармаш з Донецька, використовуючи нетрадиційні розділи математики й фізики, створив макроскопічні квантові машини і механізми. Р. Крижановський з Одеси запропонував унікальні рішення щодо використання морських вод. Доктор технічних наук Л. Іванова готова відродити на Україні особливу технологію художнього литва з неметалічними інкрустаціями. Інженер Л. Усаковський винайшов безсходинкову інерційну силову передачу для бурових установок. Б. Плитка з Івано-Франківська розробив з'єднання труб, яке не потребує ні різьби, ні приварювання фланців. Доктор економічних наук Г. Семенов має оригінальну технологію переробки обвальних шлаків. В. Назиров розробив установку для безтраншейної прокладки трубопроводів...

Ідей та винаходів — дуже багато. Є раціоналізатори, що вже зараз мають по 50—80 патентів. Понад 400 таких самобутніх вчених подали свої заявки про вступ до Академії.

Немала заслуга з цьому належить створеному при редакції «Трибуни» оргкомітетові, голова якого, наш позаштатний автор, кандидат біологічних наук П. Харченко взяв на себе листування з ученими та винахідниками.

16 і 17 травня відбудеться перший установчий з'їзд Академії — в актовому залі Київського інженерно-будівельного інституту. Підставило свої плечі товариство «Знання». Редактори газет С. Правденко, В. Боденчук, В. Карпенко, В. Стадниченко, Ю. Мазур та інші допомогли розтиражувати ідею в масах. Інтерес до Академії — величезний, адже вона є першою в історії не лише України, а й усіх народів колишнього Союзу. І. Момчук зі Львова пише нам: **«Ваша Академія — та перша ластівка, з якої починається переворот нашої свідомості...».**

**Валентина МЕНШУН,
головний редактор журналу «Трибуна».**

Коротко

ЗАХИСТИВ МІЛІЦІЮ

Представник Президента України в Одеській області В. Симоненко припинив дію наказу начальника Одеської залізниці М. Гур'єва про позбавлення усіх працівників міліції пільг на безкоштовний проїзд залізницею. Глава державної адміністрації вважає, що тим самим порушено Закон України «Про міліцію».

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

ДЕПУТАТИ СТОМИЛИСЯ?

Навіть таке важливе питання, як прогноз бюджету, не викликало у депутатів Сумської міськради ентузіазму. Два дні у залі засідань сьомої сесії не було кворуму. Не прийнявши жодного рішення, слуги народу роз'їхалися по домівках.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

ВУГОР ПРОСИТЬ ВАЛЮТУ

Шацькі озера славляться прозорою водою, чистим повітрям і, звичайно ж, рибою. Особливою гордістю місцевих жителів завжди був знаменитий вугор. Ще недавно його виловлювали по 10—11 тонн на рік. Нині ж ледве 100 кілограмів набереться. Щоб купити малька, бракує, кажуть, валюти. А, може, як у нас водиться, чогось іншого не вистачає...

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

ПОЛТАВА ЩЕ ПОКАЖЕ

У місті пройшла перша пробна передача обласного телебачення. Здавалося б, подія не така вже й значна, але, з огляду на десятилітні розмови про відкриття місцевого телеканалу, вона заслуговує на увагу.

Крига скресла із створенням телерадіомовної компанії України. Нині полтавці отримують студійне обладнання, іншу потрібну техніку. Проте зйомки роблять позиченими камерами.

Григорій ГРИНЬ.
Полтава.

Кримінальна хроніка

НЕ ВІДХОДЯЧИ ВІД КАРАУЛУ

Працівники Євпаторійського РВВС затримали двох військовослужбовців, які, перебуваючи в караулі, продали непрацюючому мешканцеві Євпаторії Гончару автомат з двома магазинами й 60 патронами, а також два крадених комплекти обмундирування «афганка». Все це вилучено працівниками міліції.

Центр громадських зв'язків МВС України.

Фотофакт

ЧОРТЕНЯ НЕ ПРОБІГАЛО?

Лиса гора в Києві... Є безліч легенд та повір'їв про неї. Тут нібито збиралась на свої шабаші вся навколишня нечиста сила — відьми, чаклуни, бісенята. Візьміть оповідання Ореста Соміва «Київські відьми», написане понад 150 років тому. Там блискуче описано численне населення Лисої гори — упирі, вовкулаки, полісуни, водяники, домовики... Коротше — Лиса гора є, без перебільшення, надбання національної культури. У якому становищі вона сьогодні?

Власне, у Києві три Лисі гори. Одна північніше Щекавиці, друга — при впадінні Либеді в Дніпро (тут водяться дикі напіввівчарки), а третя — на лівому березі Дніпра, на території Вигурівщини. Саме з нею пов'язуються всі народні повір'я. Точніше — пов'язувалися. На знімку ви бачите місце, де була гора. Тепер — суцільний будмайданчик. Сумно. Воно хоч і нечиста сила, але ж бездомна тепер. Тож, зустрівши на вулиці чортика, дайте йому притулок...

**В'ячеслав ЯКУБЕНКО.
Фото автора.**

Перехідна ліга

«ОКЕАН» «РОЗМОЧИЛИ»

Наближаються до проміжного фінішу й команди перехідної ліги. Кожний тур дарує якусь несподіванку. На цей раз неприємний сюрприз своїм прихильникам підніс керченський «Океан», який поступився вдома макіївському «Бажановцю» — 0:1. До речі, це перший м'яч, який керченці пропустили в чемпіонаті. А у Комарному «Газовик» не зумів справитися з кіровоградською «Зіркою» — 2:2.

Ось результати інших матчів восьмого туру: «Дністер» (Заліщики) — «Олімпік» (Харків) — 0:0, «Андезит» (Хуст) — «Електрон» (Ромни) — 2:0, «Лисоня» (Бережани) — «Промінь» (Воля Баранецька) — 1:1, «Море» (Феодосія) — «Прометей» (Шахтарськ) — 0:2, «Меліоратор» (Каховка) — «Гірник» (Харцизьк) — 2:0, «Дружба» (Осипенко) — «Титан» (Армянськ) — 0:0.

У групі «А» «Газовик» має 11 очок, «Олімпік» — 10, «Явір» та «Дністер» — по 8. В групі «Б» по 10 очок мають «Титан» та «Бажановець», по 9 — у «Океана» та «Дружби».

У неділю пройдуть матчі заключного туру першого кола.

Сергій ЯРОСЛАВОВ.

ПОГОДА

15—16 на Україні без опадів, температура вдень 14—20, уночі 2—7 градусів тепла, на поверхні грунту приморозки 0—5 градусів, вітер змінних напрямків, 3—5 метрів на секунду.

По Київській області сьогодні без опадів, вітер слабкий. Температура 14—19 градусів.

Колектив Редакції газети «Голос України» висловлює щире співчуття співробітниці редакції А. М. Голик з приводу тяжкої втрати — смерті матері

Ганни Омелянівни ЛИСЕНКО.

Традиции и передовая технология японского автомобилестроения—впервые на украинской земле

Фирма с мировым именем «Тойота» и Украинское объединение «Автосервис» предлагают стать вашим надежным партнером и удовлетворить самое изысканное желание в отношении автомобилей «Тойота»:

— продажа автомобилей и микроавтобусов европейского варианта с бензиновыми и дизельными двигателями в городе Киеве и областных предприятиях «Автосервиса»;

— изготовление автомобилей специально по вашим заказам;

— гарантийное и последующее обслуживание вашего автомобиля с нашими запчастями;

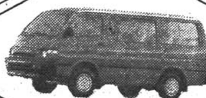
— продажа запасных частей.

Модель «Карина-II» преобладает над окружающими машинами поразительными формами, превращает любую поездку в неугасающее восхищение.

«Лэнд Круизер» оборудован новой пружинной подвеской, обеспечивающей повышенную жесткость и комфорт. Готов удовлетворить любое из ваших требований.

Модель «Хай-Эйс» позволяет вам работать более эффективно и радует многих людей. Поставка любых грузов при помощи модели «Хай-Эйс» выполняется быстрее и легче, поскольку для каждого кубического сантиметра просторного грузового пространства модели «Хай-Эйс» предусмотрено полезное применение.

Все двери открываются шире и выше, как никогда раньше. облегчая загрузку и выгрузку грузов, посадку или высадку пассажиров.

Современный уровень комфорта и высокая эффективность.

Сервисная станция «Тойота — Автосервис», Киев, Харьковское шоссе, 179. телефон: 562-88-58.

Украинское арендное объединение «Автосервис» 252004, Киев, ул. Красноармейская, 15. Телефоны: 224-39-10, 225-31-25.

Телекс: 132001—132434 ТРЕК, Факс: 221-52-92.

—гарантийное обслуживание автомобилей «Тойота» в Украине—только у нас и только для автомобилей, приобретенных через предприятия «Автосервис»

ПОНЕДІЛОК

18 ТРАВНЯ

УТ—1

16.00 УТН.

16.15 Коли зустрічаються друзі.

17.00 На допомогу школі. Українська література. В. Стус. «Повернення».

17.30 Музичний телефільм «Часи не обирають».

18.10 Створи себе. Добро на острові звірів.

19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.

19.35 Співає В. Гришко.

20.00 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» (Київ) — «Прикарпаття». 2 тайм.

20.45 На добраніч, діти!

21.00 ХТО МИ... Громадсько-політичний відеотижневик.

22.10 Реклама.

22.15 УТН.

22.35 Кінозустрічі.

23.40 Україно, пісне моя. Концерт заслуженої артистки України А. Коробко.

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

14.00 Новини.

14.20 Це було... було...

14.40 «Кінь, рушниця і вільний вітер». Художній телефільм.

15.45 Дитячий музичний клуб.

16.30 НЕП.

17.00 Новини.

17.25 Футбольний огляд.

17.55 Мультфільм.

18.10 Телекомпанія «Останкіно» представляє програми «Сентрал телевіжн» (Англія). Художній фільм «Маргарет Бурк-Уайт».

19.45 Вечірня казка.

20.00 Новини.

20.40 «Нова студія» представляє. У перерві — 23.00 Новини.

0.00 Фільм-концерт.

0.40 «Кінь, рушниця і вільний вітер». Художній телефільм.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.

7.20 Година ділових людей.

8.25 Італійська мова.

8.55 Перший тайм.

9.10 Пілігрим.

9.55 Дозвілля. «Авто».

10.10 Акція «Пелікан» в гостях у театру сатири.

11.10 Студія «Нота бене».

11.50 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 44 серія.

12.40 Селянське питання.

13.00 Вісті.

15.00 Там-там-новини.

15.15 Дитяча година (з уроком англійської мови).

16.15 Школа менеджерів.

16.45 ТІНКО.

17.00 ТрансРосефір. Урал-ТБ.

17.45 Ази кар'єри.

18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*

19.30 Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 45 серія.

20.20 Київська панорама.*

20.40 Телебіржа інформує.*

21.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*

* Передачі II програми УТ.

У програмах телебачення можливі зміни. Стежте за щоденними повідомленнями дикторів телебачення і радіо.

ВІВТОРОК

19 ТРАВНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.

9.00 Свічадо. Науково-пізнавальна відеопрограма.

10.30 Доброго вам здоров'я. Лікування захворювань нирок.

11.00 Художній фільм «Останній репортаж». 1 і 2 серії. В перерві — 12.05 УТН.

13.30 Кінозустрічі.

16.00 УТН.

16.15 Для дітей. Веселка.

16.50 Документальний телефільм «Історія одного дому».

18.30 Мультфільм «Кріт та медицина».

19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.

19.35 Студія «1 грудня».

20.45 На добраніч, діти!

21.05 Художній фільм «Законний шлюб».

22.35 УТН.

22.55 Арт-майдан.

0.05 Чемпіонат України з футболу. «Чорноморець» — «Таврія». 2 тайм.

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».

7.35 Мультфільм.

8.00 Дитячий музичний клуб.

8.45 «Людина, як море». Художній телефільм. 2 серія.

10.05 Прем'єра документального фільму «ПАР: нелегкий шлях до перемоги і співробітництва». Із циклу «Віхи історії».

10.30 Футбольний огляд.

11.00 Новини (з сурдоперекладом).

11.25 Народні казки і притчі різних країн.

11.35 Ритмічна гімнастика.

12.05 Фермата.

12.35 Очевидне — неймовірне.

13.15 «Отець Сергій». Теленарис.

13.45 Прем'єра документального телефільму «Прага. Дощ і сонце».

13.55 Блокнот.

14.00 Новини.

14.25 Про спорт і не тільки. К. Ваншенкін.

14.45 «Напередодні». Художній телефільм. 1 серія.

16.00 Телекомпанія «Останкіно» представляє програми «Сентрал телевіжн» (Англія). Мультфільм «Сонний камінь». 1 і 2 серії.

17.00 Новини.

17.25 Народні мелодії.

17.35 Телекомпанія «Останкіно» представляє програми «Сентрал телевіжн» (Англія). Художній фільм «Леді Гамільтон».

19.45 Вечірня казка.

20.00 Новини.

20.40 Тема.

21.20 Фермата.

21.50 «Хореографічні композиції».

23.00 Новини.

23.25 Лімпопо.

23.55 Звукова доріжка. ТБ-версія.

0.25 «Напередодні». Художній телефільм. 1 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.

7.20 Французька мова. 1 рік.

7.50 Осінь життя.

8.05 Французька мова. 2 рік.

8.35 Дитяча година (з уроком англійської мови).

9.35 Наш сад.

10.05 Ази кар'єри.

10.20 Золота шпора.

10.50 Майстри. «Хто ти, Олексію Рибников».

11.50 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 45 серія.

12.40 Селянське питання.

13.00 Вісті.

15.00 Там-там-новини.

15.15 Простір +.

15.45 Студія «Рост».

16.15 Ділова жінка.

16.45 ТІНКО.

17.00 ТрансРосефір. Уфа-ТБ.

17.30 Мульті-пульті.

17.45 Кримінальні вісті.

18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*

19.10 Київська панорама.*

19.30 Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 46 серія.

20.20 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*

СЕРЕДА

20 ТРАВНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.

9.00 С. Рахманінов. Концерт для фортепіано з оркестром.

9.30 Телефільм «Миттєвості музейної тиші».

9.50 Художній фільм «Законний шлюб».

11.20 Музичний фільм «Співає Роза Римбаєва».

12.05 УТН.

12.20 Є. Сігель. «Історія одного кохання». Вистава Чернігівського українського музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка.

13.40 «Наш друг — гітара». Концерт ансамблю гітаристів.

16.00 УТН.

16.15 Наповнимо музикою серця.

17.00 На допомогу школі. Українська література. «Всім серцем любіть Україну свою». В. Сосюра.

17.35 Телефільм «Враження».

18.00 Музичний фільм «Борис Гмиря».

19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.

19.35 Дзвони Чорнобиля. Незалежне розслідування триває.

20.45 На добраніч, діти!

21.00 Акценти.

21.20 Кінофільм «Тарас».

22.20 «Ми — з України». Музична передача.

23.05 УТН.

23.25 Концерт оперних виконавців України.

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».

7.35 Мультфільми.

8.20 Телевистава для дітей «Геть огіркового короля».

9.40 Прем'єра документального телефільму «Іркутські етюди».

10.00 Концерт Олега Майзенберга (Австрія).

11.00 Новини (з сурдоперекладом).

11.25 У світі двигунів.

11.55 Прем'єра документального фільму «Сон».

12.15 Під знаком «Пі».

12.55 Блокнот.

13.00 Як досягти успіху.

13.15 Телемікст.

14.00 Новини.

14.20 Сьогодні і тоді.

14.45 «Напередодні». Художній телефільм. 2 серія.

16.00 Рок Макс. «Небворт-90».

17.00 Новини.

17.20 Мультфільм.

17.35 «Чорний ящик».

18.15 Максима.

18.45 Телекомпанія «Останкіно» представляє програми «Сентрал телевіжн» (Англія). Художній фільм «Троє сліпих мишенят».

19.45 Вечірня казка.

20.00 Новини.

20.35 Прем'єра естрадної вистави «Дурні ми всі». За участю Є. Петросяна.

22.30 Турнір з армрестлінгу країн СНД на приз пам'яті маршала Г. К. Жукова.

23.00 Новини.

23.25 П'ять плюс.

0.10 Міжнародний турнір з пляжного волейболу.

0.55 «Напередодні». Художній телефільм. 2 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.

7.20 «Дрезден. Три сторінки». Телефільм.

7.30 Німецька мова. 1 рік.

8.00 Дозвілля. Птахи поруч з нами.

8.15 Німецька мова. 2 рік.

8.45 Студія «Рост».

9.15 Кут Правди і Ямського Поля. Російська культура — рік за роком.

9.30 К-2 представляє.

11.55 Біла ворона.

12.40 Селянське питання.

13.00 Вісті.

15.00 Там-там-новини.

15.15 Театральний роз'їзд. Театральні ігри.

16.15 Християнська програма.

16.45 ТІНКО.

17.00 ТрансРосефір. «Далекий Схід».

17.45 Версія.

18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*

19.30 Київська панорама.*

19.50 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*

ЧЕТВЕР

21 ТРАВНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ.

9.00 Документальний фільм «Окшулаг».

9.20 Любителям хорового співу.

9.50 Художній фільм для дітей «Де ти, Багіро!».

11.05 Фільм балет «Полум'яна Айседора».

11.40 Шкільний екран. 6 кл. Музика. Камерні інструментальні твори.

12.10 УТН.

12.25 Розповідь про неспокій. О. Слісаренко.

13.30 Густав Маллер. Симфонія № 1.

16.00 УТН.

16.15 Для дітей. Веселка.

16.40 На допомогу школі. Українська література. Шевченко-художник.

17.10 Володимир Рунчак. Композитор і виконавець.

17.55 Фінська християнська програма. «Як виник світ». Записи окаменілостей.

18.25 До Всесвітнього Шевченківського свята. Телефільм «Над Трахтемировом високо».

19.00 ДНІПРО.

19.35 Естрадний концерт.

20.00 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» (Київ) — «Буковина». 2 тайм.

20.45 На добраніч, діти!

21.00 Політичні діалоги.

21.15 «Гарт». РС ГРАСТ Джокер АРС.

23.15 УТН.

23.35 Екран пригодницького фільму. Художній фільм «Професор злочинного світу».

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».

7.35 Мультфільми.

8.00 Естрадна вистава «Дурні ми всі».

9.55 Прем'єра фільму «Місто відкритих дверей».

10.35 Виступає Камчатський камерний оркестр.

11.00 Новини.

11.25 Спорт для всіх.

11.55 «Моє життя — музика».

12.50 Авіакосмічний салон.

13.10 Блокнот.

13.15 Телемікст.

14.00 Новини.

14.20 «Портрет».

14.50 «Хамелеон». Художній телефільм. 1 серія.

16.00 Мультфільм «Сонний камінь». 3 і 4 серії.

17.00 Новини.

17.25 Мультфільм.

17.30 ...До шістнадцяти і старші.

18.10 Художній фільм «Очима свідка».

19.45 Вечірня казка.

20.00 Новини.

20.40 Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «Людина на всі часи».

21.35 Хіт-парад «Останкіно».

22.50 Мультфільм для дорослих.

23.00 Новини.

23.25 Музика в ефірі.

0.10 Кікбоксинг. Чемпіонат світу

1.10 «Лише шість струн».

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.

7.25 Іспанська мова. 1 рік.

7.55 Дозвілля. Увага, знімаю.

8.10 Іспанська мова. 2 рік.

8.40 Без ретуші.

9.35 Пам'яті А. Д. Сахарова.

10.35 Денний сеанс. «Джинджер і Фред». Художній фільм.

12.40 Селянське питання.

13.00 Вісті.

15.00 Там-там-новини.

15.15 «Дитячі мрії». Прем'єра фільму (Франція). 3 серія.

15.35 Тема з варіаціями.

16.15 Ключ до світового ринку.

16.45 ТІНКО.

17.00 Пани-товариші.

17.15 Росія і світ.

17.45 Експоцентр представляє...

18.00 Парламентський вісник.

18.15 Кінопрограма студії «Укртелефільм».*

18.40 Київська панорама*.

19.00 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» (Київ) — «Буковина». 1 тайм.*

19.40 Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 47 серія.

20.30 Науково-популярний фільм «Останній шанс».*

21.30 Художній фільм «Три плюс два».*

23.05 Фільм-концерт «Оксана Петрусенко».*

П'ЯТНИЦЯ

22 ТРАВНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.

9.00 Екран пригодницького фільму. Художній фільм «Професор злочинного світу».

10.15 Музичний фільм «Згадуючи Дягілевські вечори».

11.40 Шкільний екран. 8 кл. Історія України. Г. Сковорода — видатний український просвітитель, учений, поет XVIII ст.

12.15 УТН.

12.30 Художній фільм «Афоня».

14.00 Концерт симфонічної музики.

16.00 УТН.

16.15 Мультфільм «Таємниця країни Суниць».

16.35 Наш сад, город.

16.50 Буковинські картинки. Танцює ансамбль танцю «Смерічка».

17.20 На допомогу школі. Українська література. Т. Г. Шевченко. «Сон».

17.50 Музичний фільм «Грай, моя бандуро».

18.25 До Всесвітнього Шевченківського свята. Документальний фільм «Доля художника Тараса Шевченка».

19.00 ДНІПРО.

19.35 До Всесвітнього Шевченківського свята. Віче.

20.45 На добраніч, діти!

21.00 Ай Пі Київ інформує.

21.05 Т. Г. Шевченко. «Мати-наймичка». Вистава Донецького театру імені Артема.

22.55 УТН.

23.15 Чемпіонат України з футболу. Евіс — «Таврія». 2 тайм.

0.00 Музичний фільм «Якщо спалахують зірки».

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».

7.35 Мультфільм.

8.00 Фільм — дітям. «Пісні для онуків».

9.10 ...До шістнадцяти і старші.

9.55 «Рубаї Хайяма». Фільм-балет.

11.00 Новини (з сурдоперекладом).

11.25 Клуб мандрівників.

12.15 Грає ансамбль «Куточок Росії».

12.30 Науково-популярний фільм «Тіні у лісі».

13.15 Блокнот.

13.20 Бридж.

13.45 Бізнес-клас.

14.00 Новини.

14.25 По той бік рампи.

14.45 «Хамелеон». Художній телефільм. 2 серія.

15.50 Прем'єра документального фільму «Газове угрупування в оновленій Європі».

16.00 Мультфільм «Сонний камінь». 5 і 6 серії.

17.00 Новини.

17.20 Людина і закон.

18.00 Тиждень англійської телекомпанії «Сентрал телевіжн» на телеканалі «Останкіно». «Просто нормальна дівчинка». Художній фільм.

18.50 «ВІД» представляє: «Поле чудес».

19.45 Вечірня казка.

20.00 Новини.

20.40 «ВІД» представляє... У перерві — 23.00 Новини.

0.15 Ранкова зірка в нічному ефірі.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.

7.20 Година ділових людей.

8.20 Англійська мова. 1 рік.

8.50 Дозвілля. Домашній клуб.

9.05 Англійська мова. 2 рік.

9.35 Вечірній салон.

12.15 «Лотос». Мультфільм.

12.40 Селянське питання.

13.00 Вісті.

15.00 Там-там-новини.

15.15 Перший тайм.

15.30 Фольклор.

16.15 Простір +.

16.45 ТІНКО.

17.00 Непізнаний Всесвіт.

17.45 М-трест.

18.00 Програма «Екс».

18.10 Біла ворона.

19.00 Вісті.

19.20 Київська панорама.*

19.40 А. Кассона. «Світанкова фея». Вистава Хмельницького театру ім. Петровського*.

21.45 Мультфільм для дорослих «Ходжа Насреддін».*

22.05 Ретрокінозал. Художній фільм «Свекруха».*

СУБОТА
23 ТРАВНЯ

УТ—1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 «Чиста криниця». Співає Школярчук.
9.00 Телефільм «Срібний вік. Повернення із забуття».
10.00 Сьогодні і кожного дня. Циркова програма.
11.00 «Попелюшка». Вистава Одеського театру опери та балету. В перерві — 12.05 УТН.
12.50 Панорама мистецтв. Художник Абрам Маневич.
13.20 Доброго вам здоров'я. Донецький діагностичний центр.
13.50 Вперше на екрані УТ. Художній фільм для дітей «Вовченя поміж людьми».
15.10 Музичний фільм «А. Солов'яненко. На сцені і поза сценою».
16.00 Мультфільми «Золота антилопа», «Дім для леопарда».
16.45 Чемпіонат України з спортивного рок-н-ролу.
17.15 Сонячні кларнети. Виступають колективи художньої самодіяльності Луганської області.
18.30 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.00 Концерт Софії Ротару. Трансляція з Палацу культури «Україна».
20.00 Документальний телефільм «Портрет».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 «В сім'ї вольній, новій». Відеорепортаж з Всесвітнього Шевченківського свята.
22.30 УТН.
22.50 Від міста до міста. Конкурсно-розважальна програма.
0.30 Концерт ансамблю «Класик-авангард» (Білорусія).

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

6.30 Суботній ранок ділової людини.
7.30 Мультфільм.
7.45 Співдружність.
9.00 Радіо «Труба».
9.30 Передача на медичну тему.
10.10 Центр.
10.50 Антологія музики. С. Рахманінов. Рапсодія на тему Паганіні.
11.20 Це ви можете.
12.00 Документальний фільм «Кислотний дощ».
13.00 Пані Удача.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Прем'єра документального телефільму «Червона імперія». Фільм 7.
15.25 Книжковий двір.
16.15 Виступає симфонічний оркестр.
16.20 Червоний квадрат.
17.00 Художній фільм «Книга джунглів».
18.45 Театр + ТБ. До 50-річчя О. Калягіна.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Художній фільм «Та, що пропала безвісти».
22.30 Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Збірна Японії — збірна СНД. У перерві — 23.00 Новини.
23.50 Концерт з творів І. Кальмана.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Джерела.
8.00 Баскетбольний огляд НБА.
8.30 Паралельні світи.
9.15 Освідчення в коханні.
9.30 Програма «03».
10.00 Відеоканал «Плюс одинадцять».
11.15 Як жити будемо!
12.00 Російська мова.
12.30 «Бурда моден» пропонує...
13.00 Вісті.
13.20 Денний сеанс. «Льодяна онучка». Художній фільм.
14.30 Шарман-шоу.
16.00 Пілігрим.
16.55 Документальна панорама.
17.45 Парламентський вісник.
18.00 Київська панорама.*
18.20 Телефільм «Ганна Самутіна — автопортрет».*
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Музика в стилі пепсі.
21.30 Маски-шоу.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.25 «Друга спроба Віктора Крохіна». Художній фільм.
0.05 Екзотика.

НЕДІЛЯ
24 ТРАВНЯ

УТ—1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці. Інформаційно-музична програма.
9.30 Документальний телефільм «Володимир зорав, Ярослав засіяв...».
10.30 «Чарівна лампа Аладдіна». Вистава Київського театру юного глядача.
11.45 Телефільм «Фантазія».
12.00 УТН.
12.15 Наші гості. Виступає молодіжний симфонічний оркестр м. Бохума. (Німеччина).
13.00 Клас-юніор-бізнес.
14.30 Село і люди.
15.30 Мультфільм на замовлення.
16.30 Маю честь.
17.30 Сьогодні — День слов'янської писемності і культури. Свічадо. Науково-пізнавальна відеопрограма.
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Зичимо щастя. Музична програма за листами глядачів.
20.40 Сторінками дитячої Біблії.
21.00 Українські музичні фестивалі.
21.55 Чемпіонат України з спортивної аеробіки.
22.30 ТИЖДЕНЬ.
23.00 Телеспортарена.
23.45 Заслужений симфонічний оркестр Держтелерадіомовної компанії України виконує твори композитора Юрія Фіали. (Канада).

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

6.00 Година сили духу.
7.00 Ритмічна гімнастика.
7.30 Мультфільми.
8.05 Тираж «Спортлото».
8.15 З ранку раненько.
8.55 Свято слов'янської писемності і культури. Літургія. Урочисте богослужіння.
9.40 Можливо все.
10.10 Нові імена.
10.45 Допоможи собі сам.
11.25 Мультфільм.
11.45 Марафон-15.
12.35 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
14.00 Новини з (сурдоперекладом).
14.20 Діалог у прямому ефірі.
15.00 Кімоно-шоу.
15.40 Прем'єра художнього телефільму для дітей «Хто там!».
15.55 Панорама.
16.35 Хто з нами!
16.55 Уолт Дісней представляє...
17.45 Новини.
18.00 Телелоція.
18.20 Клуб мандрівників.
19.20 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Чернов, Chernov».
21.00 Підсумки.
21.45 Свято слов'янської писемності і культури. Урочистий концерт з Кремлівського Палацу з'їздів. У перерві — 23.00 Новини.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Презентація міжнародної благодійної програми «Нові імена».
8.20 Документальна панорама.
9.20 Хочете, вірте...
9.50 «Суперкнига». Мультфільм. 13 серія.
10.15 Ати-бати.
10.45 Свято слов'янської писемності і культури.
11.50 Петербурзький міф.
12.30 Мегаполіс.
13.00 Вісті.
13.20 Російська енциклопедія. Відкриття Дому Лосєва.
13.50 Тема з варіаціями.
14.30 Телетеатр Росії. А. Костинський. «Клітка».
16.00 У світі тварин.
17.00 Чемпіонат світу серед професіоналів НБА.
18.00 Весняний бал в Колонному залі Будинку спілок.
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Прем'єра художнього телефільму «Маги». Фільм 12.
20.00 Телебіржа інформує.*
20.20 «Початок». Художній фільм.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Спортивна карусель.
22.30 Рок-кафе.
23.00 Ляси.

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

П'ЯТНИЦЯ, 22

10.00 Там-там-новини.
10.15 Дитяча година (з уроком англійської мови).
11.15 Хочете, вірте...
11.45 Джерела.
12.15 Тема з варіаціями.
13.10 Англійська мова. 1 рік.
13.40 Англійська мова. «Сімейний альбом. США».
14.10—16.55 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
14.10 Розважальна програма «Нон-стоп» (мультфільм, телефільм, спорт, музика).
16.55 Дитяча година (з уроком англійської мови).
17.55 Джерела.
18.25 Хочете, вірте...
18.55 Наша антологія.
20.00 Англійська мова. 1 рік.
20.30 Англійська мова. «Сімейний альбом. США».
21.00—22.45 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 Мультфільм.
21.20 Багатосерійний художній фільм «Північ — Південь». 1 серія. Кінороман з американської історії у стилі «Розвіяні вітром».

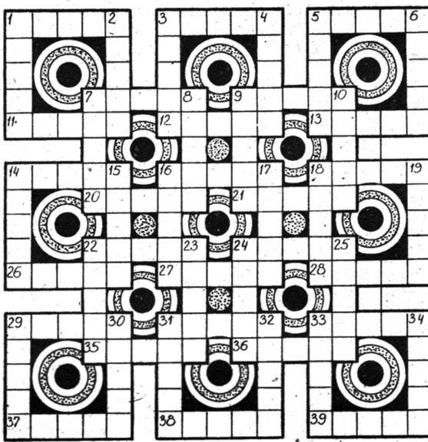
СУБОТА, 23

9.30 Я в Росії.
10.20 З ранку раненько.
11.00 Дитячий музичний клуб.
11.40 Мультфільм.
12.15 Світ грошей Адама Сміта.
12.45 Допоможи собі сам.
13.15 Клуб мандрівників.
14.05 — 16.25 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
14.05 Мультфільм «Русалочка».
15.30 Відеомузика.
16.00 Мультфільми.
16.25 Авіакосмічний салон.
16.40 Відеоспорт.
18.40 «Чужа дружина і чоловік під ліжком». Художній телефільм.
19.45 — 21.15 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
19.45 Мультфільми.
20.00 Багатосерійний художній фільм «Північ — Південь». 2 серія.

НЕДІЛЯ, 24

12.00 «Десять днів у Бурже». Фільм 3.
12.15 Джерела.
12.45 Очевидне — неймовірне.
13.25 Бумеранг.
13.55 Мультфільми.
14.30 — 16.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ ТЕТ-А-ТЕТ».
14.30 Мультфільм «Відважний маленький тостер».
15.55 Музична пауза.
16.00 Грай, гармонь.
16.30 Вічні супутники. А. Григор'єв.
17.05 Відеоспорт.
19.25 — 21.35 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
19.25 Мультфільми.
19.55 Багатосерійний художній фільм «Північ — Південь». 3 серія.
21.35 «Ходіння по муках». Художній телефільм. 10 серія.

КРОСВОРД «П'ЯТЬ ЛІТЕР»

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Прославлений полковник, соратник Богдана Хмельницького. 3. Член березівської трійці, один із засновників першої української газети у Канаді. 5. Фантастичний птах із жіночим обличчям і жіночими грудьми у давньоруських легендах. 7. Розчин сірчаного ангідриду в концентрованій сірчаній кислоті. 9. Повітряний вихор великої руйнівної сили. 11. Французький просвітитель, філософ і письменник. 12. Картина Олекси Новаківського. 13. Гірський хребет у Західних Карпатах. 14. Футбольна команда першої ліги. 16. Французький поет, автор поеми «Битва старих і нових богів». 18. Стиль у західноєвропейській архітектурі та мистецтві. 20. Початковий момент спортивних змагань. 21. Великий хижий птах. 22. Популярний німецький журнал мод. 24. Югославський футбольний клуб. 26. Загальна назва струнних смичкових інструментів у середні віки. 27. Екваторіальне сузір'я. 28. Третій вірш ліричного триптиха Тараса Шевченка. 29. Стадо левів. 31. Містопобратим Дніпровського району Києва. 33. Острів в Іонічному морі — батьківщина Одіссея. 35. Геометричне тіло. 36. Опера Вінченцо Белліні. 37. Гуцульський чоловічий танець. 38. Галицько-волинський князь, видатний військовий і державний діяч Київської Русі, який перший на Русі прийняв титул царя. 39. Соратник Мазепи, гетьман України у вигнанні, автор першої української Конституції.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Містечко біля Коростеня, в якому в 1921 році більшовики безжалісно розстріляли понад три сотні полонених армії УНР. 2. Техніка декорування металевих виробів. 3. Бог грому і блискавки, головний бог давньоруського пантеону. 4. Закон відплати в індійських релігійно-філософських системах. 5. Різке збільшення швидкості руху під час бігу. 6. Старовинне безлінійне музичне письмо. 7. Явище повільного проникнення молекул розчинника через мембрану. 8. Діяч Великої французької революції. 9. Хижак родини куницевих. 10. Чоловічий головний убір у мусульман. 14. Київський митрополит 1648—57 років, який відмовився присягати московському цареві після переяславської угоди. 15. Володар Кубка європейських чемпіонів з футболу 1986 року. 16. Художній музей у Мадриді. 17. Давньогрецький архітектор, будівничий Парфенону. 18. Точка небесної сфери, в напрямі до якої рухається космічне тіло. 19. Архітектор — автор проекту гостинного двору в Києві. 22. Англійський поет-романтик XVIII—XIX ст. 23. Український композитор. 24. Французький скульптор XIX—XX ст. 25. Річка — притока Трубежа, на якій в 1630 році Тарас Трясило розгромив поляків. 29. Скульптура Мікеланджело. 30. Спадкове земельне володіння у країнах Західної Європи. 31. Одна з найдавніших цивілізацій світу. 32. Чеський письменник, автор роману «Сократ». 33. Кінцева стадія індивідуального розвитку комах. 34. Твір античної скульптури або його фрагмент.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, НАДРУКОВАНИЙ 8 ТРАВНЯ

1. «Марина». 2. Лахтак. 3. Байрак. 4. Калина. 5. Івасюк. 6. Кварта. 7. Курбас. 8. Бурсак. 9. «Іванна». 10. Квебек. 11. Теліга. 12. Лемнос. 13. Строфа. 14. Аттіла. 15. Бойчук. 16. Лобода. 17. Квітка. 18. Свічка.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок — 441-89-61 441-89-46
телефакс — 224-72-54
Відділ реклами — 441-89-44

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж 398.633.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047 Київ, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311089.

1 2 3 4 5 6 7 8 9